

DEĞİŞEN HAYATLAR

Dayanışma
ile Güçlenen
Kadınlar

Özgürlükten asla taviz vermeyeceğiz / 4-5-6
● Sevda Alankuş

Herşey 'VARIM'demek için / 8-9
● Gökçe Adar Çubukçuoğlu

Korkmuyorum dimdik ayaktayım / 10-11
● Reyhan Şenay

Küçük bir köyde başlayan kadın mücadelesi / 12-13
● Deniz Uçar

Makro kredi projesi ile kadına destek / 14-15-16-17
● Nihal Özken

Ayakta kalmaya çalışan kadınlar / 24-25-26-27
● Murat Ervin

Şiddet mağdurları ne yapmalı? / 30-31
● Selda Ak

Avrupa Birliği'nden eşitlik desteği / 32-33
● Gökmen Küçüktaşdemir

Derneklerin zor sınavı / 34-35-36-37-38-39
● Esra Seyirden

Bitmeyen Mücadele

TÜM dünyada kadınlar, eşitlik için mücadele veriyor. Bu mücadelenin ilk ateşi Amerika Birleşik Devletleri'nde 40 bin kadının eşit çalışma hakları için başlattığı grev ile başladı. Grev sırasında polislin 129 kadını fabrikada kilitlemesiyle çıkan yangında 129 kadın feci şekilde can verdi. Bu korkunç olay gerçekleştiğinde tarihler 8 Mart 1857'yi gösteriyordu. Tam 53 yıl sonra Danimarka Sosyalist Kadınlar Konferansı'nda 1857 yılında ölen kadınlar anısına 8 Mart'ın Kadınlar Günü olması teklifi geldi. İlk anma 1911 yılında oldu. Bundan 10 yıl sonra 1921'de Üçüncü Uluslararası Kadınlar Konferansı'nda günün adı "Dünya Emekçi Kadınlar Günü" olarak değiştirildi. Ancak bazı ülkeler, birinci ve ikinci dünya savaşları sırasında, kutlamaları engelledi. 1960'lı yılların sonunda yine kadınların verdikleri mücadele ile Kadınlar Günü anmaları başladı. Birleşmiş Milletler' in 8 Mart'ı Dünya Kadınlar Günü olarak kabul ettiği tarih ise 1977. Türkiye'de ise ilk kez 1921 yılında kutlanan Dünya Kadınlar Günü, 1975 yılından beri geniş katılımla kutlanıyor. Oysa Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı pek çok Avrupa ülkesinden önce tanındı. 3 Nisan 1930 tarihinde belediyelerde, 26 Ekim 1933'te köy ihtiyar heyeti ve muhtarlık seçimlerinde, nihayetinde 5 Aralık 1934'te ise Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde kadına seçme ve seçilme hakkı tanındı. Ancak yasal olarak seçilme hakkı almak yetmiyor. Birleşmiş Milletler Kadın Biriminin hazırladığı "Siyasette Kadın 2021" haritası verilerine göre Türkiye, parlamentolardaki kadın temsiline 188 ülke arasında 129'uncu sırada.

NAR-ŞİDDETE KARŞI TEK YÜREK

Her alanda eşitsizliği hisseden gazeteciler olarak şiddete karşı bizim de üstümüze düşen görevi yerine getirmemiz gerekiyor. Medyanın toplumsal cinsiyet eşitliğinin yaygınlaşmasındaki rolünü artırmak ve şiddet dilinin dönüşmesini sağlamak amacıyla başlattığımız "NAR-Kadın ve LGBTI+ Odaklı Şiddete Karşı İletişim Projesi" kadınların yaşam hakkı mücadelesinin bir devamı. İzmir, Manisa ve Muğla odaklı yürütülen proje kapsamında mahalle bazlı şiddetin en yoğun yaşandığı yerler tespit edildi. Bu mahallelere psikolog, sosyolog ve avukat eşliğinde gidilerek, mahallede yaşayan kanaat önderlerine bilgilendirme çalışmaları yapıldı. 45 gazeteciye toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimleri verildi. Gazetecilere sağlanan telif desteği ile de şiddet haberlerinin dilinin değişmesi sağlandı. Görünmeyen hikayeler, duyulmayan kadın

Reyhan Şenay

igcabelif@gmail.com

ve LGBTI+ bireylerin yaşadıkları 6 belgesel, 72 haber ile yayınlandı. Şiddete karşı 'Nar' gibi tek vücut olursak sorunların üstesinden gelebileceğimizi hatırlattık.

Tüm bu çalışmalar sırasında bir kez daha anladık ki, toplumu şiddete karşı ne kadar bilinçlendiresek az. Faillerin aldıkları cezaların infaz edilmemesi ise en büyük sorun. Özel ilavemizde görüş aldığımız tüm avukatlar 6284 sayılı yasanın yeterli olduğunu ancak uygulamada sıkıntılar olduğu görüşünde birleşiyor.

GÜÇBİRLİĞİ İLE SORUNLARI AŞIYORUZ

Adaletsizliğe karşı kadınlar mücadeleden vazgeçmiyor. Avukat Jale Soydan'ın 2 koruma kararına karşın ölümden dönmesi nedeniyle devlete karşı açtığı davalar sürüyor. İhsan Birgül'ün Münevver Kızıl haberinde olduğu gibi adalette aradığını bulamayan kadınlar seslerini güç birliği yaparak duyurmaya çalışıyor. Kooperatiflerle ekonomik şiddete direnen kadınlar,

örgütlenerek sorunların üstesinden geliyor. Ev kadınları kredi olanakları ile hayallerini gerçekleştiriyor. Murat Ervin'in haberinde de okuyacağınız gibi kadın yoksulluğa tüm zorluklara rağmen mücadele ediyor. Ancak ülke genelinde her türlü yaşanan olumsuzluk önce kadınları ve çocukları etkilemeye devam ediyor.

Son olarak yaşadığımız korkunç deprem felaketinde gördük ki, toplumsal olarak yükümüz daha da arttı. Prof.Dr.Sevda Alankuş'un yazısında da değindiği gibi deprem felaketi bir kez daha gösterdi ki; eğer kadın ayakta kaldıysa; hijyen koşullarını sağlamaya çalışarak, çocuklara ve yaşlılara bakarak yaşamı dönüştürmeleri bekleniyor. Deprem bölgesinde kadınların yaşadıkları travmayı durup düşünmek bir saniyeleri bile yok. Şimdi çadırkentlerde birçok temel ihtiyaç yokluğunda, sorumluluklarını unutmadan çocuklarına gülümsemeye devam ediyorlar.

Bitmeyen mücadelenin gerçek kahramanları onlar...

Oysa çözüm yolu çok net. Kadın erkek el ele tüm eşitsizliklerin ve adaletsizliklerin üstesinden gelebileceğimizi biliyoruz. Tek ihtiyacımız şiddet başta olmak üzere tüm haksızlıklara ve eşitsizliğe karşı bir olmak.

İstanbul Sözleşmesi'nin uygulanacağı, adaletin herkes için aynı netlikte işleyeceği, gelecek nesillerin daha mutlu ve sağlıklı olacağına dair umudumuzla mücadelemiz hiç bitmeyecek.

İzmir Gazeteciler Cemiyeti Derneği
İktisadi İşletmesi Adına İmtiyaz Sahibi

Dilek GAPPI

Yayın Koordinatörü

Mutlu YILMAZ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Özde KOCA

9 EYLÜL
GAZETESİ'NİN ÜCRETSİZ EKİDİR

Ek Koordinatörü

Reyhan ŞENAY

Görsel Yönetmen

Selim SANVERİR

9 Eylül Gazetesi'nin ekidir, parayla satılmaz. B.T. 20/03/2023

ADRES: Akdeniz Mahallesi Şehit
Fethibey Caddesi No:73 / 31

Cezayirli İş Hanı

Konak / İZMİR

Telefon: 0 232 404 89 89

Fax: 0 232 464 89 79

BASKI YERİ:

ENKİ MATBAACILIK

Tuna Mah. Sanat Cad. No:41

Çamdibi-Bornova / İzmir

Sertifika No: 35787

Dağıtım: Turkuvaz Dağıtım A.Ş. İZMİR

● gazete9eylul@gmail.com ● www.dokuzeylul.com

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

PROJE EKİBİ

Yudum CURA - Reyhan ŞENAY

**Basın Özgürlüğü
için Örgütlü
Gazeteciler ve
Güçlü Dayanışma
Projesi**

"Bu yayın Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik tamamıyla TGS ve İGC sorumluluğunda altındadır ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir."

Özgürlükten taviz yok

✓ Deprem felaketi bir kez daha gösterdi ki; eğer kadın ayakta kaldıysa; hijyen koşullarını sağlamaya çalışarak, çocuklara ve yaşlılara bakarak yaşamı dönüştürmeleri bekleniyor. Daha pek çok sorumluluk yine kadınların üzerlerinde.

✓ Çadırlara, konteynerlere sığdırılan hayatlarla katlanan güvensizlik ve güvencesizlik çocuklarla, yaşlılarla birlikte en çok kadınları vuruyor.

✓ Hayatın her alanında; öldürülen, şiddete, mobinge maruz bırakılan, ekonomik sıkıntıların tüm yükünü çeken kadınlar seslerini daha çok yükseltmeye hazırlanıyor. Emin olunuz, 'Demokrasi, Eşitlik ve Adalet' talepleriyle, 2023 yılına kadınlar damga vuracak.

HER altı günde bir dünyadaki toplam bilginin iki katına çıktığı çağımızda, kadınlar hala eşitlik, adalet ve dimdik ayakta var olma mücadelesinde. Üstelik bu mücadele hiç kolay olmuyor. Arkasında kadın işçilerin gayri-insani çalışma koşullarına karşı örgütledikleri grevler, oy hakkı için mücadele veren Suffrage hareketi kadınlarının çok ağır bedeller ödeyerek sürdürdükleri çabalar, farklı coğrafyalarda farklı kesimlerden kadınların pratiklerde farklılaşmakla birlikte esasında kadını ikinci statüde gören patriarşinin baskılıma politikaları karşısında verdikleri mücadeleler ve bunlar sonucunda kazanılmış haklar silsilesi var.

BEDELİ AĞIR ÖDENDİ

Yüzyıllara taşan bu mücadele ve hak kazanımları açısından ise henüz arzulanan yere gelinmiş değil, kolay da gelmeyecek bunu biliyoruz, çünkü erk(ek) temsil edenler tarihte hiç bir zaman güç ve hegemonyalarından kendiliğinden

vazgeçemediler. Kadınların eşit olma mücadelesinde önemli tarihlerden biri 8 Mart'tır. 1909 yılında New York'da Amerikan Sosyalist Partisi tarafından bir Kadınlar Günü organize edilir. Böyle bir güne karar verilmesini, New Yorklu tekstil işçisi kadınların gerçekleştirdikleri grev ve 8 Mart 1857 yılında 123 kadının hayatını kaybetmesiyle sonuçlanan gün ile ilişkilendiren tarihçiler bulunmakla birlikte, bağımsız olarak düşünülmüş olduğunu ve kadın hareketini sosyalist kökeninden koparmak için tekrarlanan bir mit olduğunu söyleyenler de bulunmakta.

1910 yılında Danimarka'da gerçekleşen Uluslararası Sosyalist Kadınlar Konferansı'nda ve Amerikan Sosyalist Partisi'nin bu kutlamasından esinle, Alman Sosyalist Partisi üyeleri, kadın mücadelesinin bir parçası olarak böyle bir günün kutlanması kararının alınmasına öncülük ediyorlar.

İlk yığınsal anma 19 Mart 1911 yılında çeşitli Avrupa kentlerinde gerçekleşiyor ve bunun arkası da geliyor, ancak farklı farklı tarihlerde. Türkiye'de ilk 8 Mart kutlaması 1921 yılı olarak tarihlendiriliyor.

Ancak bu tarihten sonra uzun bir süre anmaya/kutlamaya izin verilmiyor. Dünyada 8 Mart'ın kadınlar günü ile özdeşleşmesi açısından önemi olan yıl ise 1965.

1965'de 1917'deki Sovyet Devrimi'nde kadın işçilerinin oynadıkları role saygıyla, Sovyetler Birliği'nde resmi tatil olarak kabul edilmesiyle birlikte 8 Mart Kadınlar Günü ile özdeşleşiyor ve eski sosyalist blok ülkelerinde resmi tatil olarak kutlanmaya başlanıyor. İkinci-dalga feminist hareketin bu günü sahiplenmesiyle 8 Mart 1970'lerden itibaren artık eşit işe eşit ücret, ayrımcılığın önlenmesi

ve eşitlik hakları, 'Bedenim Benimdir' ifadesinin simgelediği üreme hakları, kadınlara yönelik erkek şiddetinin önlenmesi gibi konularda verilen mücadeleleri simgeleyen uluslararası dayanışma ve mücadele günü anlamını kazanıyor.

Türkiye'de ilk yığinsal 8 Mart kutlamasının başını ise 70'lerin ortasında sol kadın hareketinin en örgütlü kesimi olan İlerici Kadınlar Derneği çekiyor. Nihayet 1977 yılında ikinci dalga feminizmin rüzgarlarının da etkisiyle BM Genel Kurulu 8 Mart'ı Kadın Hakları ve Dünya Barışı günü olarak kutlanması kararını alıyor. Yani bizde '8 Mart Emekçi Kadınlar Günü' demeye devam ederek, bu yegane gün ile arkasında yatan sosyalist kadınlar mücadelesi arasındaki bağı vurgulamak isteyenler bulunmakla birlikte, 8 Mart aslında bütün kadınların günü.

Elbette aramızda sınıfsal olarak, eğitim ve iş imkanları, gündelik hayatta patriarşik pratiklerle karşılaşma ve bunlarla baş etme yöntemleri geliştirme vb. açılardan büyük farklar var, ayrıca patriarşinin de birden çok yüzü ile hegemonik anlatılar/pratikler, stratejiler bütünü olarak kendini sürekli yenileyerek bız yüzlerini yeniden-üretme kabiliyeti var.

13 YILDA 3 BİN 543 KADIN

En can yakıcı sorunlardan birisi de kadına yönelik erkek şiddeti. Türkiye bu konuda başı çeken Latin Amerika ülkelerini geçemiyor ama son 15 yıldır neredeyse her gün bir kadının öldürüldüğü (diğer şiddet türlerini düzenli resmi kayıtlar hiçbir zaman tutulmadığı, araştırmalar da yetersiz olduğu için bilemiyoruz), erkek şiddeti oranının geometrik olarak arttığı bir ülkeye dönüşmüş durumda. Üstelik "fail" açığa çıkarılmaktan korkulduğu için "ev içi şiddet" diye anılan bu erkek şiddeti, kutsanarak her ne pahasına olursa olsun devamı istenen, oysa kadınların en savunmasız oldukları alanda ailede ve

evlerde ortaya çıkıyor. Bağımsız iletişim ağı tarafından 2010 yılından bu yana düzenli hale getirilerek tutulan erkek şiddeti çetresine göre, son 13 yılda, öldürülen kadınların sayısı rakamla 3543, yazıyla üç bin beş yüz kırk beş. Kadınların en çok evlerinde öldürüldüklerini ve failerin yüzde 70'ten fazlasını eşler, eski eşler, nişanlılar, sevgililerin oluşturduğunu, bunu baba, dayı, abi, kardeş gibi diğer erkek aile bireylerinin izlediğini de ekleyelim.

Dolayısıyla aslında, en yakınımızdakinden başlayarak erkeğin fail olduğu bir "cins-kırım" ile karşı karşıyayız, başka ifadeyle sistem(at)ik bir kırım bu, yani hep politikti şimdi daha politik. Yaşamakta olan, erkeklığı yücelten, ona erkek olarak tasavvur edilmiş tanrıdan el almış bir kutsal güç atfeden ve bunu meşrulaştıran; şiddet faillerini hukukun gerektirdiği şekilde cezalandırmadığı gibi, şımartan, haklılaştıran hatta cezasız bırakan; erkeklığı kuran bütün anlatı ve ritüelleri -askerlik, şehitlik gibi- yüceltirken, kadınları kendi denetiminden çıkıktıkları ölçüde cezalandırmanın yeni yeni yollarını bulan bir politik iklim bu. Milliyetçiliğin, ırkçılığın, İslamcılığın en fanatik anlatılarıyla içe içe geçmiş haliyle yaygınlaştığı için de bir o kadar da yaygın, mütecaviz ve cüretkar. Ve bu ülkede kadına yönelik "şiddetle mücadelede önemli bir araç olmakla kalmayıp, ulusal mevzuata dair ulaşılması gereken temel, asgari hedefleri tanımlaması bakımından da önemli" olan İstanbul Sözleşmesi'nden hukuka uygun olmayan bir yöntemle cıkıldı, üstelik de bu bağımlı yargı tarafından onaylandı.

KADINLAR DAMGALARINI VURACAK

Özetle, toplumsal cinsiyet eşitliği ve adaleti açısından sürekli kötüye gidiyor ve bu kötüye gidiş çok açıkca iktidarını her açıdan kaybetmekten korkan hegemonik güç merkezlerinin tercihi. Türkiyeli kadınlar ve kadın hareketi dolayısıyla en zor

dönemlerinden birisini yaşıyor, Ancak bu iktidarı sarsacak gücü de esas olarak kadınlar ellerinde bulunduruyor. Dolayısıyla Cumhuriyet'in 100. yılında en çok ihtiyacını duyduğumuz şey olan demokrasi, eşitlik ve adalet talepleriyle 2023 yılı baharına damgalarını vuracak. düşündüğüm biz kadınlar için bu 8 Mart, özellikle önemli. Ancak onu bu yıl "Adına 'kader' diyerek, 'afet' diyerek üzerlerinden atmaya çalıştıkları suçla, bir kez daha can ev(ler)imizden vurulduk.

ŞİDDET DAHA DA ARTACAK

Resmi rakamlara göre 45 binden fazla insanımızı kaybettik, yüz binin üzerinde insanımız fiziksel olarak, milyonlarca insanımız ruhen yaralandı. Deprem gibi bir doğa olayının sıklıkla afet olarak yaşandığı ülkemizde hayatta kalanların acıları ve maruz kaldıkları zorlukların yarıştırılması ve kıyaslanması doğru olmaz ama, savaşlar sırasında olduğu gibi bu tür "felaketler" sırasında ve sonrasında en fazla zarar görenlerin özellikle kadınlar olduğu belirtilmeli.

Çocuğunu, engelli anne ve babasını kurtarmak için önce onların yatak odasına koşarak enkaz altında kalanlar onlar. Hayatta kaldılarsa eğer, onlardan gündelik yaşamı normale -yani yemek yapmaya, bir yaşam alanı oluşturarak, hijyen koşulları sağlamaya çalışarak, çocuklara ve yaşlılara bakarak- dönüştürmeleri beklenenler onlar ve daha bunlar gibi pek çok sorumluluk üzerlerinde. Çadırlara, konteynerlere sığdırılan hayatlarla katlanan güvensizlik ve güvencesizlik çocuklarla, yaşlılarla birlikte en çok onları vuruyor. Uzun vadede muhtemelen maruz kaldıkları her türden şiddet daha da artacak. Yani kız kardeşlerimiz bu durumdayken, 8 Mart'ı bu yıl şenlik olarak değil onlarla dayanışmanın günü olarak andık. Ama elbet şenlik olarak kutlayacağımız 8 Martlar da elbette gelecek.

Kız Kardeşlik Dayanışması

"KADINLAR olarak bizi diğer farklılıklarımızın üzerini çizerek buluşturan ortaklıklarımız da var" diyor Türkiye'de cinsiyet eşitliği konusunda uzun yıllar eğitimler veren Prof. Dr. Sevdâ Alankuş ve şu örneği veriyor: "Çoğumuz karşılaştığımız çok geniş yelpazedeki şiddeti görmezden gelerek, kendimize Hepimiz hayatımızın bu ya da şu diliminde farklı derecelerde olsa da eril şiddete maruz kalıyoruz. Geçenlerde tamamladığım bir araştırmada derin görüşme gerçekleştirdiğim ve Yunanistan'ın önemli TV kanallarından birisinde ankor-kışı olarak haber programı yapan bir kadın gazeteci, kanser tedavisi görmeye başladığında değişen dış görünümü nedeniyle kendisine yöneltilen tepkilerle ilgili olarak "erkek olsaydım bana bunu yapmayacaklardı" demiş olması buna bir örnek. Yine ABD'de çok bilinen bir TV kanalındaki kadın haberciyi "kırlaşan saçlarını boyamadığı takdirde ekrana çıkmayacağı" bildirilebiliyor. İşte tam da bu sınıf, eğitim, kültür farkı tanımayan ayrımcılıklar ve eşitsizlikler nedeniyle 'kız kardeşlik dayanışması göstermek' bunun önemini hatırlamak ve hatırlatmak açısından da sembolik önemde bir gün.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Neden Korkutuyor?

PROF. Sevda Alankuş gündelik hayatımızın başta bedenlerimize müdahalelerle olmak üzere kuşatılmaya başlandığı ve daha kötüsü önümüze ideolojik yarılmalar ve kutuplaşmayla, kız kardeşliğimizin derinden ikiye ayrıldığı ve bizim de bu 'oyuna' geldiğimiz günler yaşadığımızı söylüyor ve şöyle diyor:

"Yeni-muhafazakar popülist ideoloji aslında dünyanın kendine yeşerecek yer bulabildiği her köşesinde "ortak akılla" hareket ediyor, zaten akıl da ister tek tanrılı dinlerin teolojik akli, ister aydınlanma düşüncesinin seküler akli olsun, hep erkeği imlediğine

göre bu 'ortak akıldan' onu iyice tanıyarak, bu ortak akıldan hayır görmeyeceğimizi bilmemiz ve çeşitli sorular sormamız gerekiyor. Örneğin, neden sağ-popülist ideolojinin temsilcisi iktidarlar 'Toplumsal Cinsiyet' sözcüğünden bu kadar nefret ediyor? Neden 'eşitlik' sözcüğünü unutturup onun yerine "adalet" sözcüğünü ikame etmeye çalışıyorlar? Neden "İstanbul Sözleşmesi" -adı üstüne "İstanbul" sözleşmesi- bu "akıl" sahiplerini korkutuyor? Neden 8 Mart'larda, 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Farkındalık Günü'nde sokaklara çıkan kadınları devleti temsil eden

eril veya erilleşmiş güç sahipleri neden büyük bir öfke ve şiddet ile durdurmaya çalışıyor? Cevabı uzun analizler gerektiriyor ancak burada şu kadarını söyleyeyim; çünkü bu bütün zamanların en "meşru" anlatıları olan İslamcılık ve milliyetçilik buluşmasıyla güçlenen eril ortak aklın çekirdeğindeki kadın düşmanlığı (mizojeni), bütün başarısızlıklara ve aslında erk(eklik) kaybına bir "sorumlu" arayışıyla, hiç olmadığı kadar beslenmiş durumda. kadınların konumunu belirlemek üzere geliştirilen endekslerin çoğunda Türkiye OECD ülkeleri arasında hep en son üçte yer alıyor"

Sıralamada Türkiye son üç ülkeden biri

KADIN düşmanlığının son 20 yılda büründüğü 'yeni' kimlikle Türkiye'de bizi getirdiği nokta Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği tarafından hazırlanan rapora göre şöyle:

Kadınların çoğu geceleri sokaklarda kendilerini güvende hissetmiyor; kadınlar erkeklere göre çalışma hayatında daha az yer alıyor. Türkiye'de okul öncesi kamusal bakım hizmetlerinin yetersizliği, ücretsiz veya düşük ücretli kreş sayısının azlığı kadınları iş aramaktan alıkoymuyor. Kadınların kararlara katılım oranı açısından Türkiye OECD ülkeleri ile karşılaştırıldığında son üç ülke arasında.

Çocuk yaşta zorla evlilikler çok yaygın

KADINLAR ekonomik kaynaklara erişemiyorlar, iyi ve yeterli yaşam imkanlarından yoksunlar. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı toplumsal cinsiyet eşitliği normunu dikkate almıyor, politikalarını aile merkezli olarak yürütüyor. İlgili bu Bakanlık tarafından yürütülen 'Kadının Güçlenmesi Programı'na' bakanlığın bütçesinden çok sınırlı kaynak tahsis ediliyor. Belediyelerin stratejik planları toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı değil.

Bir görünür bin oluruz

NAR gibi tek görünen ama içinde binlerce insan ve kurumun katılımıyla şiddete karşı mücadelede birlikte harekete geçildi. Nar Projesi elçileriyle hala mahallelerde çiçek açtıyor

MEDYADA her gün erkek şiddetinin en ince ayrıntısına kadar verilmesinden rahatsızdık. Öldürülen kadınların okuyanın bilincinde gerekçeler sunan görüntülerden ve ifadelerden rahatsızdık. Koruma kararlarına rağmen, failerin planlı cinayetler işleyip, cezalarının infaz edilmemesinden rahatsızdık. Toplumun temel taşı olan ailenin her gün televizyonlarda yaşadığı sosyal ve kültürel yozlaşmanın normalleştirilmesinden rahatsızdık. İstedik ki kendi kapımızın önündeki cinsiyetçi söylemlerden arınalım ve eşitçe yaşama hakkını mahallelerde duyuralım. 'Tek başına değil bir' olarak yola çıkılan bu mücadelede Nar elçileri ile her sokakta şiddete karşı bir bilinç rüzgarı yaratalım. Bu hedeflerle, Hollanda Kraliyeti finansal desteği ile 'Nar-Kadın ve LGBTİ+ Odaklı Şiddete Karşı İletişim Projesi' hayata geçti.

GÖRÜNMEYEN HİKAYELER YAYGINLAŞTI

Önce İzmir, Manisa ve Muğla'da şiddetin hangi mahallerde yoğun olarak yaşandığını tespit ettik. Bu verileri toplamak kolay olmadı. Mülkiye Bilimsel Araştırma Geliştirme Kooperatifi üyesi Yasemin Yücesoy liderliğindeki araştırma ekibi TÜİK-KSGM istatistikleri, ŞÖNİM, Belediye kadın danışma merkezleri, jandarma, emniyet verileri, bianet, kadın cinayetleri platformu, şiddet haber taraması verileri ve çeşitli sivil toplum kuruluşları verileri taradı. Araştırma sonucu kamuoyuyla paylaşılarak, şiddete karşı yol haritası belirlendi. Bu arada 3 ilden seçilen 45 gazeteci ve STK temsilcilerine toplumsal cinsiyet eşitliği iletişimi eğitimleri verildi. Bu eğitimlerde hayatta kalanlarla nasıl haber yapılması gerektiğini, nasıl kampanya yapılacağını, duyulmayan insanların sesini nasıl haberler, belgeseller, kamu spotları, podcastler ve afişler ile duyuracağımızı çalıştık. Bu noktada Prof.Dr. Sevdalankuş koordinatörlüğünde Prof.Dr. Eser Köker, Doç.Dr. Hatice Çoban Keneş, Prof.Dr. Meral Özçınar, Avukat Birgül Değirmenci, İletişim Uzmanı Fehmi Ağduk ve Bianet editörü Evrim Kepenek bize destek oldu. Eğitimlerin sonunda şimdiye kadar hiç bir yerde konu edilmemiş hikayeler görünür ve duyulur oldu.

Yayınlanan 6 belgesel, 72 haber, 5 kamu spotu, 2 podcast, 3 radyo jingle ile kadınların

nasıl dimdik mücadele ettiği ve şiddetin hayatları nasıl değiştirdiği anlatıldı. Kurulan medya ağı ile tüm çalışmalar yaygınlaştı.

Kadınların haklarını, destek alabilecekleri kurumları öğrenmeleri bu mücadelede yalnız olmadıklarını hissetmeleri için sokaklarda da planlı bir bilinçlendirme için İzmir Gazeteciler Cemiyeti olarak yola çıktık. İzmir Kadın Kuruluşları Birliği proje ortağı olarak,

Mülkiyeliler Bilimsel Araştırma Kooperatifi yön gösterici olarak destek verdi. Biliyorduk bu mücadelede gazeteciler olarak yalnız değiliz. İzmir Büyükşehir Belediyesi, Manisa Büyükşehir Belediyesi ve Muğla Milas Belediyesi mahalle çalışmalarında

kadın danışmak merkezleri ekibi, İzmir Kent Konseyi, İzmir Barosu, Köy-Koop. gibi bir çok sivil toplum kuruluşu bize destek verdi.

Mahalleleri Şiddete KAPATTIK

● **EĞİTİM** sonrası NAR elçisi olan kadınlar, nar logolu fularlarını takarak komşularına da öğrendiklerini aktarıyor. İzmir Gazeteciler Cemiyeti Başkanı Dilek Gappi, mahalle toplantılarında kanaat önderlerine ve kadınlara seslendi: "Şiddete karşı mahallelinin, sizlerin yapacakları var. Şiddete karşı izleyici olmadan, şiddete karşı önlem olarak hep birlikte şiddete dur diyeceğiz. Sizler artık NAR elçisi oldunuz. Umarım atacağımız her adım başkalarının hayatına dokunur. Hep birlikte mahalleleri şiddete kapatıyoruz" dedi.

Sokakların reklam panolarını "Haber Ver" "Mahalleleri Şiddete Kapat" sloganlarıyla donattık. Karabağlar, Konak, Buca, Çiğli Belediye Başkanları ile sokaklardaki esnafı tek tek gezerek 'Mahallemizi Şiddete Kapat' stickerlarını camlarına yapıştırdık. Psikolog Sevgi Türkmen, Avukat Birgül Değirmenci ve cinsiyet eşitliği eğitmeni Murat Göç ile önce kadınları güçlendirici çalışmalar yaptık, sonra kahvelerde, muhtarlarda, bulduğumuz her alanda mahallenin kanaat önderleri ile bir araya gelip, şiddete karşı bilinçlendirme çalışmaları yaptık. Her yerde sevgi ve ilgi ile karşılaştık. Bir çok kadının harekete geçmesi için güç verdik, bir çok erkeğin bakış açısını dönüştürdük. Nar hareketini destekleyen Belediye Başkanları ve kadın danışma merkezleri yöneticileri Nar Elçilerini çoğaltmak için harekete geçti. "Mahallemize Şiddet Giremez" stickerlarını esnafalara dağıtımını devam ettiren yerel yönetimler, şiddete karşı farkındalık oluşması için çalışmaya devam ediyorlar. Mahallelerde hala 'Nar Çiçekleri' açıyor.

Her şey “Varım” demek için...

Türkiye gördüğü ağır şiddete rağmen boynunu eğmeyen, mücadeleci kadınların ülkesi. Hiçbir şey kolay olmuyor ama onlar da pes etmiyor. Şiddete maruz kalan kadınlar, eğer kararlıysa hayatına dair her şeyini değiştirmeyi göze alıyor, gerekirse SGK bilgilerini, ikametgah adreslerini hatta adlarını bile değiştiriyor

DÜNYANIN her yerinde kadınlar, bir birey olmanın, varlığıyla ayakta durmanın peşinde mücadelelerini sürdürüyor. Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden doğan ve kadınlara uygulanan her türlü şiddet eylemi ya da tehdidi azalmıyor aksine tüm teknolojik, eğitimsel, ekonomik gelişmelere dahi meydan okuyor.

Fiziksel, cinsel, psikolojik veya ekonomik zarar veya acı veren/verebilecek her türlü eylemle tehdit edilen kadınlar adı konulmuş ya da görünmeyen şiddet türlerine karşı maruz kalmaya devam ediyor. Üstelik bilinen türleri kadar şiddetin kadınları, bir şeyleri yapmaya zorlayan ya da yapmak istediklerini engelleyen, bir kapatılmalarına neden olan yaklaşımlar da farklı şiddet türleridir.

Aynı evde birlikte yaşansa da yaşanmasa da aile bireylerinden, eski ya da şimdiki eşlerden, partnerlerden, sevgililerden kadınlara yönelen her türlü psikolojik, fiziksel, cinsel veya ekonomik şiddet yani 'ev içi şiddet' de giderek tırmanmakta.

HAYATA YENİ BAŞLANGIÇ

Evet kadın cinayetleri dediğimizde Türkiye zor bir ülke. Yaşadığımız gerçekleri yadsıyamayız. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'na göre 2013- 2022 yılları arasında ülke genelinde 3 bin 529 kadın yaşamını yitirdi.

Peki tüm bu ağır tabololar, yaşadığımız onca sorun, hayatları kararın insanlar kadınları şiddete karşı durmaktan yıldırmıyor mu?

Yanıt çok açık ve HAYIR Şiddet gören kadınlar zor bir mücadeleye giriyorlar ama yılmıyorlar.

Öyle ki, adından doğum tarihine hatta yüz operasyonuna kadar bir çok sorunu aşmaktan çekinmiyorlar.

Evet gerekirse Tanık Koruma Kanunu hükümleri kapsamında adı, soyadı, doğum tarihi, doğum yılı, doğduğu yer de dahil tüm nüfus bilgileri, öğrenim belgeleri hatta çocuk sayısı bile değiştiriliyor ve hayata yeniden başlıyorlar. Aynı şekilde SGK bilgileri, belgeleri ve ikametgâhı da devlet tarafından değiştirilebiliyor.

Eski eşinden, sevgilisinden şiddet gören ve hayatı tehlikeye giren kadınlar için son çare, adından hatta yüzünden vazgeçmek oluyor. Mahkeme kararıyla mağdurun kimliği değiştiriliyor. Kimlik değiştirmesine rağmen ölümcül 'ısrarlı takip' sürerse mağdur kadının yaşadığı şehrin, işinin değiştirilmesi, Tanık Koruma Kanunu kapsamında bedeli devlet tarafından karşılanarak tanınmayacak şekilde yüz estetiği yaptırılması gündeme geliyor.

AMELİYATA SINIRLI İZİN

Aile mahkemesi kararıyla 2020 yılında tam 99 şiddet mağduru kadının kimlik ve nüfus bilgileri değiştirildi. Şiddet kurbanı kadınlar yepyeni bir kimlikle yeni bir hayat kurmaya çalıştılar. Yedi yıl önce İzmir'de mahkeme kararıyla yeni bir kimlik verilen ve yüz estetiği yaptırılan 20 yaşındaki şiddet mağduru kadının ardından şiddet görene yüz estetiği kararının çok sınırlı sayıda mağdurla ilgili verildiği bildirildi.

Kadın Dernekleri Federasyonu Başkanı Canan Güllü basına yansıyan rakamlara göre kimlik değiştirme uygulamasının başladığı 2013'te 40 kadının kimliği değiştirilirken, bu

kadınların sayısı 2015'te 125, 2017'de 300'e çıktığını söyledi. 2020'de kimliği değiştirilen Şiddet Mağduru Kadın sayısının 99 olarak açıklandığını vurgulayan Güllü, bunların ulaşabildikleri rakamlar olduğunu söyledi.

'UYGULAMA SIKINTILI'

Kadınların yaşadığı sorunları örneklerle anlatan Güllü, "36 yaşında, iki çocuklu ve üç kurşunla yaralanıp koruma altına alındıktan sonra eşinin cezaevinden ölümle tehdit ettiği bir şiddet mağduru kadının kimliği değiştirildi. Mahkeme kararının ardından kimlik bilgilerinin değiştirilmesi süresi altı ayı geçti. İçişleri Bakanlığı'nca verilen yeni kimlikte iki çocuğu yazılmadı. Şu anda bu kadın tek başına görünüyor. Yani yine mağdur. Çocukları için sosyal yardımlardan faydalanamıyor. Kimse durduk yerde kimliğini, yüzünü değiştirmez. Bu kadınlar can korkusuyla, yaşamak için yüzlerinden, isimlerinden vazgeçiyorlar. Yeni gittikleri çevrede yeni isimleriyle onlara seslenildiğinde dönüp bakmıyorlar bile. O isme, o yüze yabancılar. Yeni bir hayat kurmakta zorlanıyorlar. Tedbir kararları da kâğıt üzerinde kalmamalı ve sıkı şekilde uygulanmalı."

YANLIŞ YARGILAR

“Eğitimsiz/işsiz/yoksul erkekler şiddet uygular.”

2014 yılında gerçekleştirilen “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması”na göre, yüksek refah düzeyine sahip hanelerde fiziksel veya cinsel şiddet oranı yüzde 31’dir. Yani refah düzeyi yüksek her üç erkekten biri fiziksel veya cinsel şiddet uyguluyor.

“Şiddet uygulayan erkeklerin önemli psikolojik sorunları vardır.”

Yoğun düzeyde şiddet uygulayan erkeklerin sınırlı sayıdaki bir kısmında psikolojik/psikiyatrik sorunlar olabilir; ancak bu durum kadına yönelik şiddetin gerekçesi de olamaz.

“Alkol, şiddetin en önemli nedenidir.”

Yapılan araştırmalar alkolün, şiddet uygulama konusunda erkeğe cesaret verebildiğini, şiddeti tetikleyebildiğini ancak şiddetin nedeni olmadığını gösteriyor. Zira her alkol alan erkek kadına yönelik şiddet uygulamıyor ayrıca hiç alkol almayan erkekler de şiddet uygulayabiliyor.

**Kadınlar
kendini
ayakları
üzerinde
durmali**

Gülnaz Ok

İZMİR Konak Meydanı'nda milli piyango bileti satarak geçimini sağlayan Gülnaz Ok, 21 yaşında evlendi, 23 yaşında ve 25 yaşında çocuklarını kucagina aldı. 14 senelik evliliği boyunca eşinden görmediği şiddet kalmadı. Dayak yedi, kemerle dövüldü, saçları kopartıldı. Yetmedi, çocuklarının gözü önünde sözlü şiddet de gördü, aşağılayıcı küfürlerle maruz kaldı. Eşinden gördüğü şiddet nedeniyle ondan boşanmak istedi

ancak eşi boşanmak istemeyince çektiği eziyetler daha da arttı. Gülnaz, eşinin azmettirmesiyle önce 4 erkek tarafından Şanlıurfa'ya kaçırıldı, sonra 'yakılıp çuvala atılmak' ile tehdit edildi. Ancak Gülnaz hiç pes etmedi. 6 yıl boşanma davası sürdü. Boşandıktan sonra, kendisinden yaşça büyük biriyle tanıştı. Onunla evlendi. Evlendiği kişi de hayatını kaybedince yine tek başına kaldı. Mücadelesi bitmeyen Gülnaz Ok, Konak

Meydanı'nda milli piyango, kazı kazan gibi şans oyunları bileti satarak, kazancını sağlamaya çalışıyor. Ok, şu ifadeleri kullanıyor: “Milli piyangoculuk benim baba mesleğimdir. Hayata tutunmam gerekiyordu. Babamdan biliyordum. Mecbur bu işe girmek zorunda kaldım. Milli piyangoculuk sayesinde ayaklarımın üzerinde durabildim. Şiddet gören kadınların mutlaka kendi ayakları üzerinde durmaları gerekiyor.”

Korkmuyorum DİMDİK ayaktayım

Jale Soydan

Avukat Jale Soydan 2015 yılında evinin otoparkında eski eşi Salih K. tarafından 8 kurşunla vurularak, ölümün kıyasından döndü. Salih K. 17,5 yıl hapse mahkum oldu. Cezaevinde sadece 6 yıl kalan Salih K. pandemide denetimli serbestlikten yararlanarak çıktı. İzmir’de yaşıyor

14 NİSAN 2015 tarihinde evinin otoparkında işine gitmek üzere arabasına binmeye çalışan Avukat Jale Soydan, Karşıyaka İzmir’de eski eşi Salih K. tarafından vuruldu. Gördüğü sayısız ameliyat, yıllardır süren fizik tedavilere rağmen yaşama tutunmaktan vazgeçmeyen Avukat Soydan, 2 koruma kararına rağmen yaşadıkları için devlete dava açtı. Hukuk mücadelesini sürdüren Soydan, bilinen erkek şiddeti örneklerinden biri değil. Eğitilmiş ve sosyo-ekonomik düzeyi yüksek 2 çocuklu bir aile iken, hiç fiziksel şiddet yaşamamış. Anlaşmalı boşanmalarının ardından her şey değişmiş.

BOŞANINCA HERŞEY DEĞİŞTİ

Avukat Soydan eşikle anlaşarak evlendiklerini söyleyerek, boşandıktan sonra herşeyin nasıl değiştiğini şöyle anlattı: “Biz ne olursa olsun birbirimizi severek evlendik. 2 tane pırlanta gibi çocuğumuz oldu. Evliliğimiz boyunca hiç fiziksel şiddet görmedim. Zaman içerisinde eşimin davranışları beni rahatsız etmeye başladı. Beni başkalarının yanında küçük düşürüyordu. Sürekli bir erkek olarak da aşırı kıskançlıkları vardı. Gün boyunca defalarca arayarak, kontrol ediyordu. Evliliğimiz Çin işkencesine döndüğü için boşanmak istedim. Önce kabul etmedi. Sonra evde sürekli tartıştığımız için anlaşmalı olarak boşandık. Boşandıktan sonra bunu hazmedemedi. Ayrı yaşamaya tahammül edemedi. Tekrar tekrar kapıma geldi. Aracılar koydu. Ama ben istemedim. Beni ikna edemeyeceğini anlayınca, önce 2014 Kasım ayında beni gaz

dökerek yalmaya kalktı. Şikayetçi oldum. 2,5 yıl hapis cezası aldı ama ilk suçu olduğu için cezası tecil edildi. 5 ay sonra da 2015 Nisan ayında beni evimin otoparkında öldürmeye kalktı. İlk 3 kurşunu hatırlıyorum. 8 kurşun isabet etmiş. Ambulansla en yakın hastaneye götürmüştük.”

45 GÜN KOMADA KALDI

Ameliyat sırasında kalbi duran Jale Soydan, Ege Üniversitesi’nde 45 gün komada kaldı. Uyandığında bir robot gibi

kıpırdayamayan bir kadın haline gelmişti. 2015’te fizik tedavi süreci başladı. İlk adımlarını robotta atabilen Soydan, yıllarca yürüebilmek için nasıl mücadele verdiğini anlattı: “Çok acı çektim. Fiziksel ve ruhsal olarak çok acı çektim. Ben çok aktif yaşayan, çalışan bir kadındım. 24 saat bana yetmezdi. Birdenbire yardım almadan hiçbir şey yapamayan bir insan haline geldim. Çok acı çektim, ağladım ama mücadeleyi asla bırakmadım. Bir şekilde üstesinden geldim. Hayata döndüm, çocuklarıma kavuştum. Onlarla hiç o 14 Nisan yaşamamış gibi yaşamaya çalıştık. Şimdi bastonla yürüyorum. Uzun mesafelere tekerlekli sandalye ile gidiyorum”

DEVLETE AÇTIĞI DAVALAR SÜRÜYOR

Avukat Jale Soydan’ın, 2 koruma kararına rağmen vurulması nedeniyle devlete açtığı tazminat davası sürüyor. Kendisi gibi şanslı olmayan erkek şiddetinden ölen kadınlar adına hukuk mücadelesi başlatan Avukat Soydan, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi’ne giden iki emsal dava kararını örnek göstererek Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve İç İşleri Bakanlığı’na dava açtı. 4 yıldır davasının Danıştay’da olduğunu söyleyen Soydan, kararlı; “bekliyorum. Eğer Danıştay’dan da ret cevabı gelirse, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi sıfatıyla Anayasa Mahkemesi’ne dava açacağım. Belki sonucunu ben göremem ama bu mücadeleden asla vazgeçmeyeceğim.”

“Kadınlar haklarından asla vazgeçmesinler”

TÜM yaşadıklarına rağmen şiddet gören kadınlara da örnek olmaya çalıştığını anlatan Avukat Jale Soydan kadınların şikayetçi olmaktan korkmamaları gerektiğini söylüyor:

“Her zaman bir ümit kapısı var. Eğer ben yaşıyorsam, doktorlar yaşamamın bir mucize olduğunu söylediler. Bir ümit var demektir. Bana tanınan bu ikinci şans çok iyi değerlendirmeliyim.

Benim mücadeleci bir yapım var. Avukat olarak da hep böyleyim, insan olarak da...Sonuna kadar giderim. Kadınlar da haklarından vazgeçmesinler. Tüm hukuk yollarını denesinler.”

Denetimli serbestlik ne zaman bitecek?

KOVID-19 tedbirleri kapsamında açık ceza infaz kurumlarında bulunan veya açık ceza infaz kurumlarına ayrılmaya hak kazanan hükümlüler ile denetimli serbestlik tedbiri uygulanmak suretiyle cezalarının infazına karar verilen yükümlüler, Yasanın yürürlüğe girdiği 14 Nisan 2020 tarihinden Mart 2023 tarihine kadar serbestler. Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü'nün 15 Haziran 2020 tarihindeki açıklamasına göre ise bu kapsamda açık ceza infaz kurumlarından 30 bin 358, kapalı ceza infaz kurumlarından ise 12 bin 378 olmak üzere toplam 42 bin 736 hükümlü hakkında denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezalarının infazına karar verildi. Aynı açıklamada toplam 64 bin 661 hükümlünün koronavirüs iznine gönderildiği belirtildi. Resmi internet sitesinden duyuru yapan Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü izinlerin 31 Mart 2023 tarihine kadar uzatıldığını açıkladı. Ancak Cumhurbaşkanı Erdoğan, açık cezaevlerindeki hükümlüler için belirli şartlarda uygulanan Kovid-19 izinlerinin yeniden değerlendirildiğini kaydetti. Cumhurbaşkanı Erdoğan şunları söyledi: “Kabine toplantımızda açık cezaevlerindeki hükümlüler için belirli şartlarda uygulanan ve 31 Mayıs'ta süresi sona eren Kovid-19 izinleri ile ilgili de yeni bir değerlendirme yaptık. Buna göre açık cezaevlerindeki hükümlülerin Kovid-19 izinlerini 31 Temmuz 2023 tarihine kadar uzatıyoruz. Meclisimizin bu hususta gereken yasal düzenlemeyi en kısa sürede hayata geçireceğine inanıyorum.”

“Bende paranoyalar hiç bir zaman olmadı”

KENDİSİNİ 2 kez öldürmeye teşebbüs eden Salih K.'nın 17,5 yıl hapis cezası almasına rağmen, cezasını sadece 6 yıl çekmesinden rahatsızlığını da dile getiren Soydan,

“Pandemide denetimli serbestlikten faydalanarak normal hayata dönen birçok mahkum var. 80 bin kişiden söz ediliyor. Pandemi bitmesine rağmen 5275 sayılı kanun kapsamında izinler hala

uygulanıyor. Salih K.'da bu kişilerden birisi. İzmir'de yaşadığını biliyorum. Ama korkmuyorum. Yaşadıklarına rağmen bende paranoyalar hiç olmadı” diyor.

Küçük bir köyden başlayan büyük bir kadının mücadelesi

Keziban Yıldız

Çocuk yaşta evlendirilen Keziban Yıldız, okuma azminden vazgeçmedi. Yıldız, "Amacıma ulaşmak için dikenleri tek tek ellerimle temizledim, ellerim çok kanadı ama değdi. Ben artık kendi kararlarımı alan bir bireyim" diyor

ELAZIĞ'ın Karakoçan ilçesinin bir köyünde, beş çocuklu bir ailenin ikinci çocuğu olan Keziban Yıldız'ın çocukluğundan beri tek bir hayali vardı. Okuyabilmek...

Keziban Yıldız ilkokulu köyünde okuduktan sonra, ortaokulu Karakoçan'da yatılı olarak okur. Ailesi ekonomik zorluk içindedir. Yatılı okumaktan başka çaresi yoktur. Sağlık meslek lisesi sınavlarına girer, kazandığından da çok emindir ancak sınav sonuç kağıdı bir türlü ulaşmaz köyüne. İzmir'de oturan bir dayısı vardır ve 13 yaşındaki Keziban okula gidebilmenin çaresinin, İzmir'de oturan dayısının yanına gitmek olduğunu düşünür. Evden bile kaçır İzmir'e gidebilmek için, ama kar yolları tıkağı için otobüs gelmez ve gidemez.

Bir yıl sonra, ailesinin de rızasıyla cebinde sadece otobüs parasıyla İzmir'e gelir ancak liseye kayıt olabilmesine ekonomik koşullar yine izin vermez ve geri döner köyüne.

Okumak için gidemediği İzmir'e 16 yaşında gelin olarak giden Yıldız psikolojik ve fiziksel şiddete maruz kalır ama zorluklar onu yıldırmaz. İki çocuk annesiyken dışarıdan önce liseyi bitirir, sonra da üniversiteyi.

13 yaşında liseye gidebilmek için evden kaçan Keziban Yıldız'ın elinde artık Çocuk Gelişimi Bölümü üniversite diploması var. Bir öykü ve şiir kitabı çıkarmaya hazırlanan Yıldız, "Yolum uzun ve dikenliydi, amacıma ulaşmak için dikenleri tek tek ellerimle temizledim, ellerim çok kanadı ama değdi. Ben artık kendi kararlarımı alan bir bireyim" diyor.

● Keziban hanım bir çok insan için doğal bir süreç olan lise eğitimi, sizin için neden bu kadar mücadeleye gerektirdi?

Benim yaşadığım köyde, sadece bir ilkokul vardı. Ben ilkokula başlamadan önce okumanın, bilgi sahibi olmanın çok önemli bir şey olduğunu anlamıştım. Ortaokulu Karakoçan'da yatılı okudum. Aklımda tek bir şey vardı. Ben üniversiteye gideceğim, çok iyi bir mesleğim olacak, beni herkes tanıyacak... Ama işler öyle olmadı. Ortaokulu bitirdikten sonra, devlet parasız yatılı sınavlarına girdim. Çünkü başka çarem yoktu. Sınavı kazandığımdan emindim ama o sınav sonuç

kağıdı, bir türlü bizim köye gelmedi. Günlerce kapının önünde bekledim ama gelmedi. Tek çare vardı İzmir'de yaşayan dayımın yanına gitmek, önce İzmir'de iş bulup çalışıp para biriktirmek, sonra bir liseye kayıt yaptırmak. Bu sırada babam kaza geçirdi ve uzun süre yataktan kalkamadı. Yaşadığımız ekonomik sorunlar katlanıp büyüdü. Benim liseye gitmek isteğim unutuldu. Beni herkes unutulunca İzmir'e, dayımın yanına gitmeye karar verdim. Evden kaçıp otobüsün geçtiği yola çıktım, saatlerce bekledim, çok kar yağıyordu. Yanımdan geçenlerden öğrendim ki kardan yollar kapanmış, sonra eve döndüm. Bir yıl sonra bir tanıdık İzmir'e giderken ailem yol parasını verdi ve İzmir'e dayımın yanına geldim.

HAYAT HAYALLERDEKİ GİBİ DEĞİLDİ

Dayım ve ailesi bir apartmanın bodrum katında oturuyordu. Şu an düşününce o evdeki sefaleti anlayabiliyorum. Benim geldiğim evin şartlarını düşününce, bana o ev çok güzel gelmişti.

Hemen bir iş bulup, çalışmaya başladım ama kazandığım para sadece yol parasına ve kaldığım eve katkı olsun diye aldığım birkaç kahvaltılık malzemeye yetiyordu. Birkaç ay geçince anladım ki para biriktiremiyorum. 14 yaşındaydım henüz ve hayatın çok zor olduğunu anlamıştım. Aylar geçiyordu ancak okulun lafı geçmiyordu. Bu arada annemle babam boşandı. Dayım ve yengem de taliplerimin olduğunu, istersem görücüye gelebileceklerini söylemeye başladılar. Artık onlara yük olduğumu düşündüm ve görücü teklifini kabul ettim.

● Okul hayalinizden vaz mı geçmişsiniz?

Tam tersi, ailem belki evlenmemden korkar beni okula yazdırır diye düşündüm. Ama hiç öyle olmadı. Görücü geldi, benden 11 yaş büyük birisiydi. Hiç istemedim ama çevremdekiler babam sorunca 'sen bilirsin baba de' dediler. Düğün hazırlıkları başlayınca anladım ki; 'sen bilirsin baba' demek kabul ediyorum demekmiş. Düğün zamanı yaklaştıkça sürekli düğünün olmaması için dua ettim. Son ana kadar dualarımın kabul olacağını ve bir mucize olacağını düşündüm. O mucize olmadı. Ben hayallerimle beraber, inancımı da kaybettim.

● Evlendirildikten sonra nasıl bir hayatınız oldu?

Yaşım küçüktü resmi nikah yapılmadı. 18 yaşını doldurup resmi nikahım yapılırken kucağımda kızım vardı. Bana bir elbise giydirip İzmir'e gönderdiler. Ailemden hiç kimse düğüne gelemedi ekonomik imkansızlıklar yüzünden. Ben çocuk yaşında hiç tanımadığım insanların evinde, onların gelini olmuştum. Her şey kabahatti, musluklardan fazla su akıttığım için bile azar, hakaret işitirdim. Ne yapsam izin almak zorundaydım, yatmaya gidebilmek için bile. Ailemi aramama ayda bir kez izin verirdi. Eşim bazen ailesinden gizli aramama izin verirdi. Aileme yaşadığım sıkıntıları da anlatamazdım.

ŞİDDETİN HER TÜRLÜSÜNÜ GÖRDÜM

Belli bir süre sonra evimizi ayırdık ama psikolojik baskılar hiç bitmedi. Ben fiziksel şiddet dahil şiddetin her türlüünü yaşadım. Şiddet artık gücüm kalmayıp hastaneye yatırılıncaya kadar devam etti. Bir hafta hastanede kaldım. Eşimin ailesinden hiç kimse

İnsan olduğumu yeniden hissettim

BEN hayatımda ilk kez bir karar almıştım ve başarmıştım, anladım ki kendi hayatımla ilgili kararları başkasına sormamam gerekiyor. Sorunca onların eline güç veriyorsun ve onlar senin hakkında karar verip hiç çekinmeden uygulayabiliyorlar. Kendi kararlarımı kendim almam bana insan olduğumu hissettirdi. Yatmaya giderken bile eşim ve ailesinden izin alan ben, üniversite sınavlarına girerken izin almadım. Hayatta en çok isteğim şeyi bu kez başkasının rızasına bırakamazdım. Ben artık bir bireydim. Kendime güvenim gelmişti. Bana unutturdukları insan olduğum duygusunu yeniden hissetmiştim ve bundan vazgeçmeye hiç niyetim yoktu. Üniversite sınavını kazandım Çocuk Gelişimi bölümünü bitirdim. Diplomamı almaya oğlumla ve kızımınla beraber gittim. Hayatta en çok istediğimi şeyi başarmıştım artık üniversite mezunuydum.

Eşimden boşandım. Yeni bir hayat kurdum. Kızım hukuk fakültesini bitirdi ve avukat oldu. Onunla gurur duyuyorum oğlum ile ilgili gerçekten çok mücadele verdim ama değdi, zor zamanlar geçirdik ancak şu an Güzel Sanatlar Lisesi müzik bölümünde okuyor. Piyano ve bağlama çalıyor.

● En büyük hayalinizi gerçekleştirmişsiniz. Şimdi ne yapmak istiyorsunuz?

Oğlum tanı aldığında çok üzülmuştüm ama oğlum benim kapılarımı açtı. Kelime dağarcığımla 50 kelimedenden oluştuğunu zannedirdim. Çünkü hep aynı cümlelerle konuşurdum. O kullanmadığım kelimeleri, ben içimde tutuyormuşum, ama artık tutmuyorum. Kelimelerimi hem insanlara aktarıyorum hem de kağıtlara. Bir kitap yazdım, şiirlerimi de derleyip kitap haline getirmek ve bastırmak istiyorum. Şimdi özel gereksinimli bireyler için rehabilitasyon merkezi açma hayalim var. Benim gibi kadınlara yardım etmek istiyorum.

gelmedi yanıma. Eşim geldi birkaç kez. Benimle ilgilenen doktor bile halime üzüldü. Beni taburcu ederken eşime; 'Bu çocuğu nerede mutlu olarsa 1 ay oraya götür orada kalsın' dedi. Eşim beni köyüme götürüp bıraktı. 1 ay kaldım bana gerçekten iyi geldi, ama gidecek yerim yoktu çünkü hamile olduğumu öğrendim.

● Okula yeniden dönmeye nasıl karar verdiniz?

Kızım doğduğunda ben de küçüktüm daha, kızımın beraber büyüdüm. Asıl hayatımdaki değişiklik, oğlumun doğumundan bir süre sonra otizm tanısı almasıyla oldu. Oğlumun otizm tanısı alması bende büyük bir şok etkisi yarattı. Yaşadığım bu duygusal çöküntüden güçlenerek çıktım. Tanı için gittiğimiz psikiyatriste yeniden gittiğimde orada çalışan psikolog, oğlumla her nasıl ilgileniyorsam aynen devam etmemi söyledi. Oğlumda çok ciddi ilerlemeler olmuş. Bu ilerleme karşısında benim çocuk gelişimi ile ilgili bir eğitimim olduğunu düşünmüş. Bana eğitimimin ne üzerine olduğunu sordu. Eğitimimin olmadığını, ortaokul mezunu olduğumu öğrendim. Bana muhakkak eğitimime devam etmem gerektiğini söyledi. Bu durum beni çok heyecanlandırdı. Sürekli okula yeniden dönebilmeyi düşünmeye başladım. Canan Hanım bir daha ki gidişimizde benim dışarıdan liseyi bitirebilmem için araştırma yapmış. Bana bir adres verdi, buraya git kaydını yaptır diye. Ben kucağımda otizmli oğlumla zar zor adresi buldum ve kaydımı yaptırdım.

● Liseye kayıt yaptırmanıza tepki göstermediler mi?

Tabii ki tepki gösterdiler. Eşimin babası "benim oğlum ilkököl mezunu sen neden okuyacakmışsın" dedi. Ama dinlemedim. Geceleri hiç uyumadım, çocukları uyutup kitaplarımı aldım sabaha kadar çalıştım. Sınavlarımı verdim. Lise diplomamı elime aldım. Lise diplomasını aldığımda kendimi o kadar mutlu hissediyordum ki, hayatta her şeyi başarabileceğimi düşündüm. Hemen üniversite sınavlarına hazırlanmaya başladım.

Başvuru adresi

Türkiye Grameen Mikro Finans Programı:
Kaptanpaşa Sk. 29/5 Kat:3 Gaziosmanpaşa
06700 / ANKARA Telefon: 0(312) 436 90 90
www.tgmp.net

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı: Bekar
Sokak No.17 Beyoğlu-İstanbul
TEL: 0(212) 292 26 72 www.kedv.org.tr/

BAŞVURALARDA İSTENEN BELGELER

Kadınlar için mikro kredi, vakıflar tarafından finansman desteği sağlanan bir program nedeniyle herhangi bir kefil, senet ve ipotek yapılmadan veriliyor. Mikro kredi için alınacak 'olumludur raporu' yeterli. Ev hanımlarına mikro kredi almak için gerekli belgeler şöyle:

- ✓ Ailesine ait mal beyanı
- ✓ İkametgâh belgesi
- ✓ Sabıka Kaydı
- ✓ Varsa kira kontratı
- ✓ Yoksulluk belgesi
- ✓ Krediyeye başvuran kişi tarafından doldurulmuş başvuru formu başvuru esnasında gerekli olacak belgelerdir.

MİKRO KREDİ PROJESİ İLE kadın emeğine makro destek

Türkiye İsrافی Önleme Vakfı'nın yürüttüğü Türkiye Grameen Mikrofinans Programı ve Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı'nın sağladığı mikro krediler ve KOSGEB destekleri kadınların hayatını değiştiriyor. Yüzbinlerce kadının ayakları üzerinde durmasını sağlayan kredilere ulaşmak sanıldığından daha kolay

KADIN emeğinin iş gücüne katılımı ve kadın girişimci sayısının artması, Türkiye'de uzun yıllardır hem hükümetlerin hem de özel kurum ve kuruluşların önde gelen hedeflerinden biri. Bu doğrultuda hayata geçirilen pek çok projeden biri de Mikro Kredi Uygulaması.

Türkiye İsrافی Önleme Vakfı'nın yürüttüğü Türkiye Grameen Mikrofinans Programı ve Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı'nın sağladığı mikro krediler, kadınlara küçük çaplı işletmeler kurmaları ya da mevcut işlerini geliştirmeleri amacıyla veriliyor. Daha büyük ölçekli girişimler için de KOSGEB kredilerine başvuru yapmak gerekiyor.

Mikro kredinin en temel özelliği kullanıcı odaklı olması. Dar gelirli kadınlara yönelik olduğu için garanti ya da teminat istenmiyor. Kredi kullanıcıları grup olarak birbirine kefil oluyor ve ödeme süresi işin niteliğine göre belirleniyor.

MAYA MİKRO KREDİ PROGRAMI

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı, halen yalnızca Eskişehir'de ikâmet eden kadınlara Mikro Kredi desteği sağlıyor. Vakfın, 2002 yılında hayata geçirdiği Maya Mikro Ekonomik Destek İşletmesi aracılığıyla kendi işini kurmak isteyen dar gelirli kadınlara 6-12 ay vade ile ortalama 3000 TL'lik krediler sağlıyor. Vakıf, 10 yıldan bu yana Citibank ortaklığıyla Yılın Mikro Girişimcisi Ödül Programı'nı düzenleyerek, girişimci kadınları motive ediyor.

TGMP DE KREDİ SAĞLIYOR

Türkiye İsrافی Önleme Vakfı'nın yürüttüğü Türkiye Grameen Mikrofinans Programı'nın (TGMP), ülke genelinde 91 şubesi bulunuyor. Mikro Kredi Projesi'nden yararlanmak isteyen kadınların, buldukları yere en yakın TGMP şubesine başvurması yeterli. TGMP üyesi olunabilmesi için adayın iş fikri olması gerekiyor.

İş fikri olan adayların, en az beş kadından oluşan grup oluşturması şart. Grupta yer alan kadınlar yakın akraba olmamalı. Grup, üç gün süren eğitimlerde, kurum işleyiş sistemi ve mikro kredi geri ödemesi hakkında bilgi alıyor. Eğitim sürecinin tamamlanmasının ardından, grup üyeleri mikro kredilerini almaya hak kazanıyor.

YARARLANMAK İÇİN ŞARTLAR

- ✓ Eğitim alınması
- ✓ Yoksulluk şartı
- ✓ İkna edici bir iş fikri
- ✓ Bu niteliklere sahip tüm ev hanımları yaş şartı aranmaksızın başvuru yapabilirler.

KAYMAKAMLIKLARDAN EV HANIMLARINA 15 BİN TL KREDİ

İLÇE

kaymakamlıkları da girişimci kadınlara 15 bin lira kredi olanağı sunuyor. Girişimci ev hanımlarına yönelik 15 bin TL TL faizsiz kredi için herhangi bir masrafa gerek yok. Kadınların bu kapsamda verilen destekten yararlanabilmeleri için iş kurmaları ve Sosyal Yardım başvurusunda bulunmaları yeterli. 15 bin liralık kredi toplam 8 yılda geri ödeniyor ve ilk 24 ay taksit ödenmiyor.

KOSGEB Kadın Girişimci Desteği

DAHA büyük ölçekli girişimler için KOSGEB kredilerine başvuru yapmak gerekiyor. Küçük ve Orta Ölçekli Sanayi Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı (KOSGEB), ticari açıdan finansman konusunda zorlanan ve desteğe ihtiyacı olan işletme, girişimci ve esnaflara özel destekler sunuyor.

KOSGEB kadın yeni girişimcilere açacakları iş yeri için 65.000 TL başlayıp 225.000 TL'ye kadar destek veriyor. Erkek girişimcilere nazaran kadın girişimcilere fazladan 10.000 TL vermiş olduğu hibe kredi desteğini "Girişimciliği Geliştirme Destek Programı" üzerinden sağlıyor. KOSGEB bunun yanı sıra üretime dahil işletme kuracaklara ise makine teçhizat alımları içinde ayrıca 225.000

bin TL hibe olanağı da sağlıyor. Yeni iş yeri kuracak olan kadın girişimcilere kurum tarafından sağlanan bu iki programın içeriği ise şu şekilde:

Geleneksel Girişimci Desteği: Kurum, KOSGEB Desteklenen Sektörler içerisinde herhangi bir iş fikrine sahip olmanız durumunda 'Geleneksel Girişimcilik Destek Programı' üzerinden destek veriyor.

İleri Girişimcilik Destek Programı: Bu programa İleri Girişimci Eğitimini tamamlamış olan girişimcilerin kurduğu ve KOSGEB tarafından belirlenen İleri Girişimci Programı Faaliyet Konuları Tablosunda belirtilen konularda faaliyet gösteren işletmeler başvurabilir.

Hayatı Değişen KADINLAR

İpek Namlı:

Kendi iş yerimizi kurduk

AİLEDEN gelen bir tekstil geçmişimiz var. Tekrar gün yüzüne çıkarmak için bu sanati canlandırmamız gerekiyordu. Evimizde kasnaklı makinemiz vardı ama yeterli ipliğimiz, kumaşımız yoktu. Bunun için mikro kredi ilk başlangıçta çok faydalı oldu. Mikro kredi sayesinde kimseden borç almadan ilk ipliklerimizi, kumaşlarımızı aldık. Yaptıklarımızı önce instagram üzerinden @kenspillows adresinden satmaya başladık. Daha sonra Buldan'da Dokumacılar Çarşısı'nda küçük bir dükkân açtık. Şirket logolarını, isimlerini veya istediğiniz bir figürü kumaş üzerine işleyip yastık yapıyoruz. Aile yadigarı bu sanati modernleştirerek yaşattığım için çok mutluyum.

Halime Açar:

Kovan sayımızı artırdık

İLK başta bal üretimini kendi ihtiyacımız kadar yapıyorduk. Daha sonra yakın çevremiz ürettiğimiz balları beğenince yeni kovanlar almaya karar verdik.

Bu aşamada aldığımız mikro kredi ile kovan sayımızı artırdık, bal süzümü için gereken aleti aldık. Bu sayede üretimimiz arttı. Kadınlar istedikten sonra her işi yapabilir. Ürettikçe kendimi daha iyi hissettim, çevremde de daha faydalı olduğumu fark ettim. Bence zaten kadın demek üretim demek.

Mikro krediler ile alacağınız küçük bir destek hayatınızda büyük farklar yaratacaktır.

Gülay Başdere:

Sen yola çık, yol sana görünür

İLK başlarda kendi evimde kurabiye ve pasta yapıp satıyordum. Yaptığım pastalar o kadar çok sevildi ki Buldan'a dışarıdan ziyarete gelenler dahi kutu kutu almaya başladı. Hatta çevredeki bakkallar da dükkanlarında kurabiyelerimi satmaya başladılar. Artık evdeki üretim satışa yetişmiyordu işyeri açma niyetim vardı ama yeterli sermayem yoktu.

KOSGEB'in desteğini duymuştum ama nasıl alacağımı bilmiyordum. Bir yakınımın da desteğiyle KOSGEB'den girişimcilik eğitimi aldım. Bir danışman da tutarak projemi hazırladım. Projem beğenildi ve o dönemde KOSGEB'den 50 bin lira hibe desteği aldım. En önemli şartları 3 yıl boyunca iş yerini kapatmamaktı. Çok şükür iş yerim 6 yıldır faal bir şekilde çalışıyor. Şu anda yanımda bir kadın da istihdam ediyorum. İş kurmak isteyen kadınlara tavsiyem kesinlikle korkmamaları ve ilk adımı atmaları. Mevlana'nın bir sözü var; "Sen yola çık, yol sana görünür" gerçekten benim işim de öyle oldu. Siz yılmadan çalışırsanız, başarı da geliyor.

Şiddet suçluları nerede?

İzmir Barosu Kadın Hakları Danışma ve Hukuk Araştırmaları Merkezi Yürütme Kurulu Üyesi Avukat Figen Özler Merder, yasalar tam olarak uygulanmadığı için kadına şiddet suçu işleyenlerin hak ettiği cezayı alamadığını söyledi

TÜRKİYE'de kadına yönelik şiddet; fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel ve dijital olmak üzere farklı türlerde yaşanırken, şiddetin önlenmesine yönelik düzenlemelere rağmen suçluların hak ettiği cezayı almaması temel sorun olarak dikkati çekiyor. Kadın Merkezi (KAMER) Vakfı'nın sonuçlanmış 108 şiddet davası üzerinde yaptığı araştırmada cezada indirim hallerinin 2 dava haricinde hepsinde uygulandığını gösterdi. KAMER Vakfı'ndan Avukat Fethiye Çetin ve Berçem Akkoç Alemdarzade tarafından yapılan incelemeye göre, sonuçlanan 108 dava dosyalarının ikisi hariç cezada indirim öngören TCK maddesinin uygulandığı görülüyor. "İyi hal" indirimi uygulanmayan iki dosyadan birinde mahkeme heyetinin işlenen cinayetin canavarca yöntemlerle gerçekleştirilmesinden etkilendiği, üç sanığın yargılandığı diğer dosyada ise sanıklardan ikisi hakkında indirim uygularken, diğer sanık için "mahkeme heyetine saygısız davranışlarda bulunduğu, duruşma salonundaki sıralara tekme attığı" için indirim uygulanmadığı ifade edildi. Aynı çalışmada, saldırgan eğilimi nedeniyle defalarca şiddet uygulayan, önlem kararlarını defalarca ihlal eden failere yeniden aynı tedbir kararlarının uygulandığı, tedavi ve rehabilitasyon gibi iyileştirici önlemlerin düşünülmediğine yer verildi.

ERKEK SİĞİNMAEVI KAPANDI

İzmir Barosu Kadın Hakları Danışma ve Hukuk Araştırmaları Merkezi Yürütme Kurulu Üyesi Avukat Figen Özler Merder, şiddetle mücadelede yasal düzenlemeler kadar uygulamanın da önemine dikkati çekerek, yasaları uygulayacak olan mülki amirlerin, kolluk güçlerinin, hakimler ve savcılarının; yasaların lafzına ve ruhuna göre kararlar vermeleri gerektiğini vurguladı. Şiddeti durdurmak için her olayın özelliğine göre çok farklı tedbir yöntemleri olduğuna işaret eden Merder, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un bu tedbirlerin uygulanmasına imkan verdiğini söyledi. Merder, yasa uyarınca kimsenin durduk yerde uzaklaştırma kararı almadığını belirterek, erkeklerin kadınlara şiddet uyguladığını bunun en belirgin kanıtının da İzmir'de açılan erkek sığınma evinin talep olmamasından ötürü kapatılmasını örnek gösterdi.

KADININ, KANITLAMASI İSTENİYOR

Şiddet uygulayanlara yönelik tedbir kararı verilirken tek bir açıdan bakılmasının yanlış olduğunu kaydeden Merder, şu değerlendirmeyi yaptı:

"Bir kişi uyuşturucu veya alkol alıp şiddet uyguladıysa, kişinin tedaviye yönlendirilmesi, çocuk için geçici olarak velayetin alınması mümkün. Şiddet uygulayanın silahı varsa bunun teslimi mümkün. Yasada bütün süreler, en fazla 6 ay ile sınırlı. İlk zamanlarda süre 6, 3 ve 1 ay olarak verilirken, artık 15 gün olarak verilen tedbirler var. Kadın haklıysa şiddet görüyorsa tedbirler niye 6 ay değil de 10 ya da 15 gün

100 KADINDAN 10'U BAŞVURUYOR

ŞİDDET gören 100 kadından ancak 10'unun adli mekanizmalara başvurduğunu ifade eden Merder, tüm toplumsal

kesimlerin toplumsal cinsiyet eşitliği konusunda eğitilmesi, bunun için de devletin buna bütçe ayırması gerektiğini kaydetti.

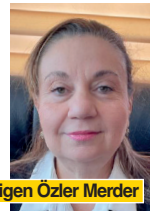
veriliyor? Şiddet azalmıyor artıyorsa, demek ki yanlışlık var. 'Kadının beyanı esastır tedbir alınıyor' deniyor ama kadın dedi ki 'bana şiddet uyguluyor, evime yaklaşmasın.' Hakim 15 gün için bu yönde karar verdi. Erkek eve yaklaşmadıysa bir yaptırım yok. Ama 15 gün içinde eve geldi ya da yaklaştıysa, kadının bu durumda erkeğin 'tazyik hapsi' ile cezalandırılması için bunu delille kanıtlaması gerekiyor. Alınan tedbir kararlarının kişiye tebliğ edilmesi gerekiyor. Türkiye'de bir tebligatın 15 gün içinde kişiye ulaşması mümkün değil. On binlerce talep, binlerce ihlal var ama 3-4 'tazyik hapsi' kararı var. Neden? Kimse ihlal etmediği için değil, tazyik hapsinin yerine getirilmesi için tebliğ şartlarının düzgün uygulanması, vatandaşın bunu takip edebilme sürecini bilmesi ve ihlali kanıtlaması gerekiyor. 'Tazyik hapsi' olmayınca alınan kararın ne önemi var? Adam defalarca kararı ihlal edebiliyor, hatta umursamayabiliyor. Burada önemli olan uygulayıcıların bakış açısıdır. Yoksa yasalarda her şey var." Kadına yönelik şiddet vakalarında açılan davalarda sık sık

"tahrik" ya da "iyi hal" indirimi yapıldığı eleştirilerine işaret eden Merder, haksız tahrikin "kişinin haksız bir fiilin kendisinde meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemnin etkisi altında suç işlemesi halinde ceza sorumluluğunu azaltan ceza indirimi" olduğunu hatırlattı.

YASALARI DOĞRU UYGULAYIN

Merder, "Yasaların cinsiyeti yok. 'Kadın ve erkek için tahrik indirimi şu olur' denmiyor. Ama içtihatlar, Yargıtay kararları, uygulayıcıların bakış açısı, gelenek ve göreneklerin uygulayıcılar üzerinde baskısı var" diye konuştu. Yasaların doğru ve cinsiyetsiz uygulanmasının önemini vurgulayan Merder, sözlerini şöyle sürdürdü: "Kadının aldatması durumunda erkeğin haklı olduğu ve tahrik indirimi yapılan çok sayıda

Yargıtay kararı var. Sadakatsizliğin cezası nedir? Boşanırsınız, tazminat alırsınız. Yasalar açık ve net. 'Yasaları cinsiyetsiz ve doğru uygulayın' diyoruz. Davalarda toplumsal cinsiyet eşitliğinden uzak ve uygulayıcıların hatasıyla verilen kararlar var."

Figen Özler Merder

En kırılgan kesim: Çocuklar

ÇOCUĞUN ihmal ve istismarı, son derece önemli bir problem olarak hem Türkiye hem de dünya gündeminde yer almaya devam ediyor. İstismar denilince çoğu kez cinsel istismar akla gelse de çocuklar, duygusal, sosyal ve ekonomik olarak da istismara maruz kalıyor. Çocukların her yaşta istismar edilmesi ve istismarın son dönemlerde medyada daha çok karşımıza çıkması sebebiyle ilgili sivil toplum kuruluşları çocukların eğitimden uzak kalmaması gerektiğine dikkat çekiyor.

AFETLER ÖNCE ÇOCUKLARI VURUYOR

Çocuk ihmal ve istismarı konusunun birbiriyle iç içe olduğunu dile getiren Çocuk İstismarını ve İhmalini Önleme Derneği Başkanı Prof. Dr. Kasım Karataş, "Ülkemiz nüfusunun yaklaşık yüzde 27'si çocuklardan oluşuyor. Büyük krizler, afetler, göçler, savaşlar, olağanüstü durumlar, yoksulluk, ekonomik krizler, enflasyon gibi durumlar her zaman ilk önce çocukları etkiliyor. Toplumun en kırılgan kesimlerini vuruyor" dedi.

"OKUL BİR ATMOSFERDİR"

Prof. Dr. Kasım Karataş, çocukların ihmal ve istismardan korunmasının en önemli aracının eğitime erişimin sağlanması olduğunu söyleyerek, şöyle devam etti:

"Bugün ülkemizde çocuklar gerçekten eğitime bütün kademelerde eksiksiz erişebiliyor mu? Bugün ilkokula bile erişemeyen yüzbinlerce çocuk var. Ortaokul ve lisede de okullara erişim daha azalmış durumda. Okul sadece kitaplar demek değil. Önerine kitapları veriyoruz, dediniz ama çocukların kendi aralarında ve öğretmenleriyle arasındaki etkileşimi yok saydınız. Okul bir atmosferdir. Kamu, çocukların ihmal ve istismardan korunması için en önemli araçlardan biri olan eğitim hizmetini çocuklara eksiksiz ulaştırıyor. Aynı şeyi sağlık, sosyal hizmetler ve yardımlar açısından da söyleyebiliriz. Genel olarak çocuklar insani hizmetler bakımından ciddi sorunlarla karşı karşıya. Bu da onların ihmal ve istismardan korunması bakımından çok önemli eksiklikleri işaret ediyor."

Aile içerisinde, çocuğun korunmasının önemine gerektiğine dikkat çeken Karataş, aile danışmanlığı hizmetinin yaygınlaşması

Kasım Karataş

Çocukların ihmal ve istismarının olağanüstü durumlarda daha da arttığına dikkat çeken uzmanlar, çocukların eğitimden uzak olmaması gerektiğini söylüyor

gerektiğini de belirtti. Çocuğun korunmasında 'sağlıklı' ailelerin çok önemli olduğunu ifade eden Karataş, "Çocukları ihmal ve istismardan korurken çoğu zaman karşımıza bir problem odağı olarak da aile çıkıyor. Yani biz çoğu zaman çocukları, aile içindeki ihmal ve istismardan da koruyoruz. Bir yandan çocukları ailelerinden korumaya çalışıyoruz, bir yandan da çocukların korunmasında en önemli aktör ailedir diyoruz. İkisi de doğru. Biz en önemli aktör ailedir derken sağlıklı ailelerden söz ediyoruz. Aileleri güçlendirmeliyiz. Bu da aile danışmanlığı ve aile temelli sosyal hizmetlerin yaygınlaştırılmasına bağlı" diye konuştu.

Çocuk haklarının topluma aktarılmasında STK'ların çok önemli bir rol oynadığını ifade eden Prof. Dr. Karataş, bu konuda medyanın da koruyucu, eğitici ve hak savunuculuğu anlamında çok önemli işlevleri olduğunu söyledi. Karataş ayrıca, medyanın çocuk dostu ve hak temelli bir dil kullanması, çocukların ihmal ve istismardan korunması için üzerlerine düşen görevi yapması gerektiğini de belirtti.

ERKEN YAŞTA EVLİLİKTE YASAL TEMSİLCİ İZİNİ KALDIRILMALI

ÇOCUKLARIN erken yaşta ve zorla evlendirilmesinin, Türkiye için hala önemli bir sorun olduğunu dile getiren ve "Erken yaşta evlilik, çocuk istismarıdır" diyen Başkan Karataş, şöyle konuştu: "Çocukların ihmal ve istismardan korunması için iyi mevzuatınız olacak. Devlet, bir an evvel Türk Medeni Kanunu'nda değişiklik yaparak çocuk yaşta evlilikleri tamamen yasaklamalıdır. Yasal temsilcilerinin izniyle 16-17 yaşlarında yapılan evlilikleri ortadan kaldırmalıdır. Ayrıca istismara uğrayan çocukların failerinin asla cezasız kalmaması gerekiyor. Suçlular cezasız kalmaya devam ederse bireyler de, 'Ben söyleyeceğim ama ne olacak ki, yine o kurtulacak' diye düşünüyor. Devlet mağdurları suçlulardan koruyabileceği mesajını veremiyor. Okullarda çocuklara, ihmal ve istismarın ne olduğunun uygun bir dille anlatılması ve korunma yollarının öğretilmesi şart."

Çocuk hakları çok geç tanındı

ÇOCUK istismarının artma nedenlerini sıralayan Uzman Psikolog Mehtap Tamer, "Çocuklar dijital dünyada çok fazla geziyor. Sürekli internet önündeler ve orada çok daha savunmasızlar. İnternette pek çok şekilde istismara uğruyorlar hatta bu durum daha ileri boyutlara bile gidebiliyor. Pandemi döneminde okula gidemeyen çocuklarda ihmal ve istismar arttı" diye konuştu. Tamer, çocuğun korunmasının multidisipliner bir konu olduğunu belirterek şu ifadelere yer verdi: "Bu iş sadece sözleşmelerle bitmiyor. Maalesef çocuk istismarı, tüm dünyada kanayan bir yara. Şu anda Avrupa Birliği'ne sunulmuş bir yasa tasarısı var. Türkiye'de de iyi kötü yasalar var ama uygulamada çok problem var. Herkesin bu konuda mutlaka takip edici olması lazım."

TEHLİKE, ÇOCUKLARIN YANI BAŞINDA

UZMAN Psikolog Mehtap Tamer, ailelerin küçük yaşta itibaren çocuklarına; vücutlarının kendilerine ait olduğunu, belirli kişiler haricinde kimseye göstermemelerini, iyi dokunuşun nasıl olacağını mutlaka öğretmeleri gerektiğini söyledi. "Aileler her şeyden önce, nasıl davranacağını bilen çocuklar yetiştirmeli" diyen Tamer, sözlerini şöyle sürdürdü: "Aileler, çocuklarına her konuda iyi yaklaşmalı. Çocuklarına, iyi dokunuş, yanlış dokunuş nedir, bunları öğretmeleri lazım. Çocukların kimsenin

Mehtap Tamer

yanında soyunmamaları gerektiğini de öğretmeleri gerekiyor. Çünkü tehlike genellikle aile bireylerinden ya da tanıdıklardan geliyor. Ayrıca anne babalar, kendi çocuklarının çıplak fotoğraflarını da sosyal medyada asla paylaşmamalı. Çünkü, çocuğun fotoğrafını paylaştığımız anda o fotoğraf kötü niyetli insanların eline geçebiliyor. Karanlık Ağ'da (Dark Web) çok kötü, milyonlarca çocuk videosu ve görüntüsü var. Interpol ve Europol çalışıyor ama çok azını ele geçirebiliyor."

Kadınların işgücüne katılımında ve kadın girişimciliğinin desteklenmesinde etkili bir model olan kadın kooperatifleri; kadın dayanışması ve kadının özgüvenini artıran etkisiyle bugün ekonomik kalkınmanın merkezi haline geldi. Kooperatifçilik çalışmaları iyi uygulama örnekleriyle kadınlara ilham kaynağı oluyor

Kadınlar kooperatiflerle daha güçlü

GELİR elde etme, beceri geliştirme, sosyalleşme sağlama gibi ekonomik ve sosyal ihtiyaçların karşılanması konusunda bir role sahip olan kooperatifler; önemli bir kalkınma aracı olarak görülüyor. Kooperatifler, emeğin, kazancın ve kararların paylaşıldığı işleyişle kadınlara ekonomik hayatta varlık göstermenin ötesinde, kendi haklarını öğrenmenin ve dünyayı hak odaklı bakış açısıyla algılamanın yeni fırsatlarını sunuyor. Çünkü bu yapılar, ticari birer işletme olmalarının yanında, insanların kendi başlarına üstesinden gelemedikleri zorlukları aşmak için bir araya geldikleri birer dayanışma çemberleri...

Kadın emeğine yeterince yer açamayan ekonomilerde; kadınları ortak amaçlar etrafında buluşturan kadın kooperatifleri, kadınların yoksulluğunun azaltılmasında ve kadınların güçlendirilmesinde önemli yere sahip.

2000'li yılların başında kurulmaya başlanan kadın kooperatifleri, sosyal kalkınma anlamında çözümler üretiyor.

Özellikle son yıllarda Türkiye'de kadınlar birleşerek kooperatifleşmeye yöneliyor. Kadın kooperatiflerine yönelik ilgi ve düzenlemeler artarken; bu durum kadınları sosyal ve ekonomik olarak da güçlendiriyor. Hem dünyada hem de Türkiye'de kooperatifler kadının güçlenmesini ilerletmek açısından önemli bir potansiyele sahip.

KALKINMADA ÖNEMLİ BİR YERE SAHİP

Kadınların kamusal yaşama katılımları, temel gelir ve örgütlülüğe erişimleri, ihtiyaçlarına yönelik eğitim, danışmanlık, savunuculuk gibi çeşitli faaliyetleri ortaklık içinde sağlayan kooperatifler; kadının güçlenmesi açısından elverişli bir model olarak değerlendiriliyor. Türkiye'de kooperatifçilik ve kadının güçlenmesi ilişkisi, daha çok ortaklarının tamamı kadın olan kooperatifler odağında değerlendiriliyor.

Kadın kooperatifleri yerelden ortak sorunlara çözümler üretiyor, sosyal ve ekonomik değerler yaratarak kalkınmada önemli bir rol oynuyor. Bugün yaklaşık 61 ilde yılda 20 bine kadına ulaşan kadın kooperatifleri; çok çeşitli alanlarda faaliyet gösteriyor. 2000 yılında sessiz sedasız başlayan kadın kooperatifleri hareketi bugün Türkiye'nin her yerinde onbinlerce kadına ulaşıyor.

Kadın kooperatifleri ortak sorunlara yerelden çözümler üretiyor, sosyal ve ekonomik değerler yaratarak kalkınmada önemli bir rol oynuyor. Türkiye'ye yoksullukla mücadele ve kadınların güçlendirilmesinin önemli araçlarından biri olarak sunulan kadın kooperatifleri, kuruldukları bölgede hayatı dönüştürüyor. İzmir'de de bu anlamda faaliyet gösteren pek çok kooperatif bulunuyor. İl ve ilçe belediyeler kadınların hem mesleki becerilerini geliştirmek hem de kadınlara sürdürülebilir gelir kaynağı yaratmak için kooperatif kurmalarına destek oluyor. İzmir'de faaliyet gösteren 70'den fazla kadın kooperatifi bulunuyor.

ÇALIŞMA ALANLARI

- El becerileri için eğitici kurslar düzenlenmesi,
- Geleneksel gıda, giyim, hediyelik eşya vb. ürünlerin üretimi ve pazarlanması.
- Lokantacılık,
- Engelli eğitimi ve bakımı,
- Okul öncesi eğitim,
- Yurt içi ve yurt dışında fuar, şenlik, sergi, kermes vb. etkinlikler düzenlenmesi, bu şekildeki etkinliklere katılınması veya ortaklarının katılmasına aracılık edilmesi,
- Ortaklarına yönelik sosyal etkinlikler düzenlenmesi, vb.

'KENDİ İŞLERİNİN PATRONU OLDULAR'

FLAMİNGO KADIN KOOPERATİFİ BAŞKANI EYLEM ÖZDEMİR:

“**KOOPERATİF** olarak amacımız Çiğli’de yaşayan kadın üreticileri ekonomik, sosyal ve kültürel olarak güçlendirmek ve kadın üreticiler için pazar yeri, mekan desteği sağlamak. Kadınların ekonomik güçlenmesine katkı sunmayı hedefliyoruz. Ev kadınlarını üretime teşvik ederek ekonomik ve sosyal olarak güçlendiriyoruz. Evden dışarı çıkmayan kadınların çeşitli sosyal etkinliklere katılmalarını sağlıyoruz. Ekonomiye kazandırmaya çalıştığımız ev kadınlarını güçlendiriyoruz. Flamingo Kadın Kooperatifi olarak Çiğli merkezde büfe açtık. Bu büfede, ekonomik, fiziksel ve psikolojik şiddet gören kadınlara uygun çalışma koşulları hazırlıyor, hayata katılmalarını sağlıyoruz. Kooperatif bünyesinde kurduğumuz büfemizde 8 kadın dönüşümlü olarak kendi işinin patronu oldular. Evden çıkamayan kadınlar, ticaretin nasıl yapıldığını öğrendiler. Bu kadın arkadaşların şiddet uygulayan kocaları ile iletişime geçtik şimdi onlar da boş zamanlarında eşlerine destek veriyor. Çiğli’de kadınlar, Flamingo Kadın Kooperatifi’ni sıkıntılı günlerinde çalacağı bir kapı olarak görüyor ve bize ulaşıyor. Toplumsal cinsiyet eşitliğini yaygınlaştırma, zihniyet dönüşümünü yaratmak için bu çalışmalarımızı artırmak istiyoruz.”

'EMEKLER KARŞILIK BULUYOR'

BORNOVA KADIN GİRİŞİMİ ÜRETİM VE İŞLETME KOOPERATİFİ BAŞKANI HÜRRIYET YILDIZ:

“**BİZLER**, 2015 yılında kadınların iş hayatında daha aktif rol alabilmesini sağlamak, özgüvenini artırmak, iş gücü ve emeğini değerlendirmek amacıyla kurulan bir kadın kooperatifiyiz. Kooperatifimizde, kendi tasarımı yapıp satışa sunduğumuz çanta, örgü oyuncak, bebek giyim ve makrome dekorasyon ürünlerinin yanı sıra aynı zamanda çeşitli iş birlikleri ile firmalar için toplu üretim de yapıyoruz. Hem bireysel olarak ürettiğimiz ürünleri hem de kooperatif adına birlikte ürettiğimiz ürünleri çeşitli pazarlarda satışa sunma imkanına sahibiz.

Yaklaşık 160 ortaklı olan kooperatifimiz yaşam tarzı ve ekonomik durumu çok çeşitli birçok kadınıma istihdam sağlıyor.

Kooperatifimizde en keyifli vakitlerimizi ortak bir ürün çıkarırken yaşıyoruz. Dayanışma ile güçleniyoruz. Örneğin örgü bilen arkadaşlar çanta öüyor, daha sonra bazı arkadaşlar astar kesimi yapıyor, dikiş bilen kadınlarımız da çantaların astarlarını dikiyor. Böylece tam anlamıyla imcece usulü, herkesin yeteneği doğrultusunda üretim yapıp, kendi parasını kazanabileceği bir ortam oluşuyor. Bu tarz üretim kadınlarımızın daha üretken ve daha girişken olmasını sağlıyor. Kooperatifimizde elimden hiç iş

gelmez diyen kadınlarımız bile ufak da olsa üretime katılıyor ve kendi emeğinin karşılığını alıyor. Kooperatifleşmeyle bu çati

altında toplanan kadınlarımızın çoğu hem aile bütçelerine katkı sağlıyor hem de çok güzel dostluklar kuruyor.”

'EMEĞİ VARSA SÖZÜ DE VAR'

KÖY-KOOP İZMİR BİRLİĞİ BAŞKANI NEPTÜN SOYER

İZMİR'e ve İzmirli üreticilere değer katan, emeklerine sahip çıkan bir kooperatif olan İzmir Köy-Koop, yerel halka ve kırsaldaki üreticiye kucak açıyor. Köy-Koop İzmir Birliği 1971'den bu yana yüzlerce kooperatif ortağı ve binlerce üretici ile "köylünün örgütlü gücü" olarak varlığını sürdürüyor. İzmir Köy-Koop için 'İzmirli üreticilerin arkasındaki güç' demek yanlış olmaz. Neptün Soyer; 2016'da yapılan seçimle İzmir Köy-Koop Birliği Başkanı oldu. Neptün Soyer, bir ilke imza atıp, Türkiye'deki kooperatifler genelinde İzmir'de başkan seçilen ilk kadın oldu.

'Tarımda kadının adı var' diyen Neptün

Soyer, "Zaten kadın erkek çocuk bir arada köylerde birlikte yaşıyor ve üretiyorlar. Burada güçlendirilmesi gereken yıllardır unutulmuş kadının, örgütlü yapının içinde olmaması. Bir birlik başkanı olarak o masaya oturduğumda cinsiyetimle oturmuyorum. Ama çok uzun yıllar bu birliklerin bırakın başkanlığını, ortaklık yapısında kadın olmamış. Ama sen ahırda bu sütü kimin ürettiğine baktığın zaman; ineğin adını kadın veriyor, ineğin memesindeki hastalığı kadın biliyor, sütü kadın sağlıyor...Bu kadın aynı

zamanda o kooperatifin ortaklığında da yer almalı. Kadın, üretimi yaparken pazarlanması ile ilgili kurulan kooperatifte de karar mekanizmasında o masada bulunmalı. Köyün yapısındaki gibi, meydanındaki halayları gibi kadın erkek el ele yer almalı." Köy-Koop. İzmir Birliği Başkanı Neptün Soyer, ülkenin gelişip kalkınmasında kadınların her alanda sorumluluk almasının fark yarattığını vurguluyor.

'ZORU BİRLİKTE BAŞARIYORUZ'

TURUNCU ELLER TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ BAŞKANI GÜRSEL APPA:

İZMİR Menderes ilçesinin Gümüldür Mahallesi'nde yaşayan çiftçi kadınlardan biriyim. Bulduğum bölgede 1954 yılından bu yana coğrafi işaretli Gümüldür satsuma mandalinası yetiştiriliyor. Yetiştirilen bu meyvenin bir kısmı maalesef meyve olarak piyasada yerini alamamakta çok ucuz fiyatlarla meyve suyu fabrikalarına satılmakta ya da çürümeye terk ediliyordu.

kadın çiftçiler halk arasında diringa ya da takoz diye tabir edilen artık mandalin meyvelerinden raf ömrü uzun katma değerli ürünler üreterek hem aile bütçemize hem de bölge ekonomisine katkıda bulunmak üzere Gümüldür Gümöz Mandarin Üretici Kadın Girişimci ve İşletme Kooperatifini kurduk. Kendi öz sermayemizde yaptığımız endüstriyel mutfağımızda mandalina reçeli mandalina tatlısı, mandalinle zerdeçalı erişte,

mandalin sirkesi, mandalin kolonyası, mandalinli lokum ve benzeri ürünler üretmeye başladık. Ürettiğimiz ürünlerde sadece iyi tarım uygulaması ile üretilen bahçe ürünlerini kullanıyoruz.

Yaptığımız bu çalışmalar 1 yıl içerisinde Tarım İl Müdürlüğü'nün dolayısıyla Tarım Bakanlığı'nın da dikkatini çekti. Hepimizin kadın çiftçi olması nedeniyle de Turuncu Eller Tarımsal Kalkınma Kooperatifini de kurmamıza imkan sağlandı. Çalışmalarımız uluslararası da destek aldı. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) hazırladığı MADAD projesine seçilmemiz bizim çalışmalarımıza hız kazandı. Yine Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün dünya genelinde yaptığı değerlendirmede artık ürünleri değerlendirerek

raf ömrü uzun sağlıklı gıdalara dönüştürme çabalarımız sayesinde 2022 yılı 'Dünya Gıda Kahramanı' ilan edildik.

Aile ekonomisine katkıda bulunmak isteyen birçok kadın bireysel olarak bir şeyler üretip satma çabasına giriyor. Zoru başarmak için kadınların örgütlü bir çatı altında birleşmeleri ve emeklerini ortaya koyarak birlikte

üretmeye başlamaları gerekiyor. Birlikte yapılan üretimlerde piyasanın istediği standardı yakalamak mümkün. Bunun en güzel örneği, ürettiğimiz ürünlerin beğenilerek tüketilmesi ve satılmasıdır. Kooperatifler, kadınların sadece ekonomik yönden iyileşmelerine değil sosyal yönden de güçlü yönlerini öğrendikleri ve yalnız olmadıklarını hissettikleri çatılar.

KADINLAR KENDİLERİNİ ÖZGÜR HİSSETMELİ

TURNA KADIN KOOPERATİFİ BAŞKANI GÜLSEN AÇAR:

TURNA Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, FAO, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Japonya Hükümeti iş birliğiyle kuruldu. Yanlış kalmış ve dezavantajlı kadınların kendi ayakları üzerinde durabilmelerini sağlamak adına kurulan Turna Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi, kooperatifleme adına nemli bir örnek teşkil ediyor. İzmir'in Bornova ilçesinde faaliyet gösteren Turna Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi'nde coğrafi işaretli ürünlerin satışını ve aynı zamanda üretimini yapıyoruz. Kadınların sosyal ve ekonomik yönden kendilerini özgür hissetmeleri, ve kültürlerden üretim yapmak adına kooperatifleme çok büyük önem taşıyor.

**Cinsiyet eşitliği
Çalışma hayatına
yansımıyor. Kadınlar
sistemin adaletsizliklerini ve
eksikliklerini emeğinin gücüyle ařıyor**

Ayakta durmak için mücadele eden kadınlar

TÜRKİYE kadın istihdamında OECD üyesi ülkeler arasında en sonda yer alıyor. OECD ülkelerinde ortalama 100 kadından 59'u istihdama katılırken, Türkiye'de 100 kadından sadece 29'u istihdam ediliyor. Çalışan kadınlara yönelik teşvik ve düzenlemelerin kadın istihdamını artırmadaki etkisi sınırlı kaldı. İstihdam edilenlerin ise yüzde 64.2'sini erkekler oluştururken kadınların oranı yüzde 29.2'da kaldı. Kadınlar ise yılmadan mücadelelerini sürdürüyorlar. İstihdam edilemeyen kadınlar ise gününbirlik, güvencesiz işlerde para kazanmaya çalışıyor. Geçimini günlük işlerle sağlayan meslek kollarından biri de midyeciler.

İzmir'de seyyar satıcılık yapan midyecilerin eşleri Kadifekale ve Çimentepe mahallelerinde yaşayan kadınlar, parça başı çalıştıkları imalathanelerde her tencere için 30 TL ücret karşılığında İzmir'in meşhur midyesini hazırlıyor. İzmir'in Konak ilçesi sınırlarındaki Kadifekale Mahallesi'ne her sabah işlenmemiş midyeler geliyor. İmalathanelere dağıtılan midyeler, temizlenip, içleri doldurulup İzmir'in dört yanına, çevre illere ve otellere dağıtılıyor.

KAZANCIN 10'DA BİRİ

Çimentepe'deki imalathanede çalışan kadınlar sabahın erken saatlerinde midye dolma hazırlamak için güne başlıyor, midyeleri tek tek temizliyor ardından içini dolduruyor. Tencere başı 30 TL kazanan kadınlar, kokudan rahatsız olsalar da "ekmek parası" diyerek çalışmaya devam ediyor. Burada çalışan kadınların birçoğu sosyal yardıma muhtaç oldukları için 'sigortalı bir işte' çalışmak istemediklerini, aksi taktirde aldıkları yardımları kaybedeceklerini söylüyor. Erkekler ise kadınların 30 TL'ye hazırladığı tencerelerdeki midyeleri 250 ila 300 TL'ye satıyor. İşin önemli kısmını yapan kadınlar kazancın sadece 10'da 1'ini elde ediyor.

GÜNLÜK 150 TL'YE ÇALIŞIYOR

Sağlık problemlerine rağmen bu işi yapmak zorunda olduğunu ifade eden Hanife Gül, günde 5 kova midye hazırladığını anlattı. Günlük 150 TL kazandığını belirten Gül, "Bize sabahları gelen midyeler, 'çamaşır makinesi'nde yıkandıktan sonra, üstündeki taşları spatulayla temizliyorum.

Sabah midyenin gelişine bağlı olarak işe başlıyoruz. Saat 7'de geldiği de oluyor. Temizlediğim 1 kova başına 30 TL alıyorum. Bir kovanın doldurulması da 1 saat sürüyor. Dört çocuğum var ve çalışmak zorundayım. Oğlum tarih bölümünden mezun oldu ama iş bulamıyor. Ekonomik krizle beraber durumumuz daha da kötüleşti. Özellikle bu işler bizim gibi kadınların daha fazla çalışıp daha az kazandığı işler"

Zeyno Güder

Kadın isterse BAŞARIR

ATÖLYEDEKİ kadınlardan Zehra Yücel, hayat pahalılığından kaynaklı alım güçlerinin düştüğünü, bu yüzden eve destek olma amacıyla çalıştığını ifade etti. Yalaşık 5 yıl önce Mardin'den geldiklerini aktaran Yücel, "Hayat çok pahalı, kimse bu halde olmak istemez, mecburen midye temizlemeye geliyorum. Bu bölgede kadınlar için midye ve tekstil dışında pek bir iş imkânı yok. Tekstil atölyesinde ayakçılık yapmak bana daha zor geliyor. Günde 5-6 saat çalışıyorum ama aldığım ücret eve gidene kadar bitiyor" ifadelerini kullandı

'TENCERE BAŞINA 30 TL'

18 yaşındaki Sibel Köşk ise Mardin'de çalışacağı bir iş olmadığı için İzmir'e yerleştiklerini, yaklaşık bir yıldır da midye dolma işinde olduğuna dikkati çekti. Köşk şunları söyledi: "Aileme destek olmak için çalışıyorum. Günlüğümüz bazen 150 TL bazen 450 TL oluyor. Ben iç doldurma işini yapıyorum, tencere başına 30 TL ücret alıyorum. Sabah 7 ya da 8'de işe başlayıp, siparişe göre çıkıyoruz, sipariş çoksa akşam 6'ya kadar çalışıyoruz."

"KADINLAR İSTERSE HER ŞEYİ BAŞARIR"

Midye doldurma işinde çalışan diğer bir kadın Zeyno Güder ise dolmaların iç pilavını hazırladığını söyledi. Midyeleri her sabah tek tek açtığını bazen açarken elini kestiğini vurgulayan Güder, "Bu işi genellikle kolay sanıyorlar ama soğuktan ellerimiz şişiyor. Evet, yemesi güzel ama bunu son noktaya getirip satabilene kadar bizler büyük emek veriyoruz. Midye gazinolara, sokaklara çıkana kadar 5-6 el değiştiriyor. Yorucu ve güvencesiz bir şekilde saatlerce çalışmaktan başka çaremiz yok" dedi.

KENDİ SÜTÜNÜ SATIYOR

Midyeci kadınlar gibi şehir içinde de yeni doğum yapmış kadınlar eşinden para almamak için kendi sütünü satıyor. Özellikle yeni doğum yapmış kadınlar ekonomik gerekçelerle bebeklerinin emmesi gereken anne sütünü sağıp litresi bin liradan satıyor. Sosyal medya üzerinden ilan veren anneler, iletişim numaralarını da paylaşarak sütünü hiç tanımadığı insanlara pazarlıyor. Bazı anneler sütlerini dolar üzerinden satışa çıkarırken, bazıları ise litresi için bin TL fiyat belirledi.

Kadınlar ekonomik krizle boğuşuyor

ANNE sütünün satılmasının ülke için vahim bir durumun göstergesi olduğunu ifade eden İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği Başkanı Nesibe Gençer, ekonomik olarak yaşanan sıkıntılardan en çok kadının etkilendiğini kaydetti. Ekonomik şartlar altında ezilen kadınların çözüm ürettiğini söyleyen Gençer, "Kadınlarımız öyle mücadeleci ki sütünden bile para

Nesibe Gençer

kazanmaya çalışıyor. Anne sütü tüm bebeklerin hakkıdır ancak burada son derece bir adaletsizlik var. Gelir adaletsizliği gittikçe büyüyor. Bir tarafta parasının hesabını bilmeden yaşayan bir kitle var, bir tarafta ise ekonomik krizle boğuşan halk var. Yeni doğmuş çocuklarının hakkını satan anneler bu gerçeğin son noktası. Ülke için son derece üzücü bir durum" diye konuştu.

Şiddete karşı sesini dayanışmayla duyurdu

'KIZIM İÇİN VAZGEÇMEYECEĞİM'

YAŞADIĞI korku dolu 10 yılın kızını da etkilediğini vurgulayan Kızıl, "Ben hala bir umutla, belki hak ettiği ceza verilir diye adliyeden adliyeye koşturuyorum. Hayatımdan 10 yıl çalındı. Şiddete maruz kalan sadece ben değilim, benimle yaşayan kızım da maruz kalıyor. Hayatım berbat bir hal aldı. Umutsuzluk, çaresizlik, endişe dolu 10 yıl. Fakat bunlar beni yıldırmadı. Çünkü ben bir anneyim. Kızımın okuması için çalıştım. Şimdi lise son sınıf olan kızımın üniversiteyi kazanıp, güzel bir bölüm tutturması için çabalıyorum. Kendim için verdiğim mücadeleyi kızım için de asla bırakmaya niyetim yok. Hukuk mücadelesi verirken, hayatta da dimdik duruyorum. Kimseye muhtaç olmadan çalışmaya devam ediyorum. Tabii bunları kendim için yaparken benimle aynı kaderi yaşayan başka kadınlara destek oldum. Olmaya da çalışıyorum. Örneğin; dava takipleri, yaşadıklarımın edindiğim hukuki tecrübeyi onlarla paylaşmak gibi. Ayrıca dertlerini dinlediğim gibi kendi evimde onları ağırlamak gibi desteklerim de oldu. Çünkü ancak birlikte hareket etsek kazanırız" diyor.

Münevver Kızıl

37 yaşındaki Münevver Kızıl, hala devam eden hukuk mücadelesi ile diğer kadınlara örnek oluyor. Kadın sivil toplum örgütleri ile kamuoyu oluşturmaya çalışan Kızıl, omuz omuza sesimizi duyuracağız diyor

ÖNCE çalıştığı işyerinde patron ve işyeri sorumlularının mobbing ve haksızlıklarına uğruyor. Bu baskı ve şiddetler işten atılana kadar sürüyor. Sonra evlenmek istediği erkek arkadaşının şiddet ve tehditlerine maruz kalıyor. Çoğu sonuçsuz davalarına rağmen hiç yılmadan mücadelesini sürdürüyor. Bunu birçok kadın platformuna taşıyor. Münevver Kızıl, adalet tecelli edene kadar durmamaya kararlı; sesini, "kaderdaşım" dediği kadınların sesi ile birleştirip daha da yükseltmek istiyor.

SENDİKA İSTEDİ, İŞİNDEN OLDU

Yaşadığı ilk şiddetin çalıştığı işyerinden başladığını söyleyen Kızıl, hikayesini şöyle anlatıyor:

"Bir gömlek fabrikasında üretim işçisi olarak çalışıyordum. 2010-2012 yılları arasında 15 kişinin mobbingine karşı tek başına mücadele ettim. 6 yıldır çalıştığım fabrikada tüm baskılara rağmen istifa etmedim. Sendikalaşmak için direnişe geçen 3 kadından biriydim. Fakat bu mücadelemiz sonuçsuz kaldı ve 8 Ocak 2013 yılında işyerinde huzuru bozduğum gerekçesiyle tazminatsız işten çıkarıldım. 6 yaşındaki kızımınla beraber ayakta kalmak için mücadeleye başladım."

Kızıl'ın iş hayatında yaşadığı mobbing, özel hayatında da evlenmeyi düşündüğü erkek arkadaşının şiddetiyle devam ediyor.

Kızıl, "İkinci evliliğimi yapmak üzere olduğum erkek arkadaşım S.T. isimli şahıstan aklınıza gelebilecek her türlü sistematik şiddete maruz kaldım. Telefon ve sosyal medya yoluyla taciz ve tehdit, kızımı okuldan almaya giderken veya okula bırakırken, evimin kapısına dayanmak gibi daha nice şiddet ve baskı yöntemi yaşadım" diyor.

56 KEZ SUÇ DUYURUSU

Eski erkek arkadaşı için 56 kez suç duyurusunda bulunan Kızıl, 6284 sayılı yasa kapsamında koruma altına alınmasına rağmen tehditlerden kurtulamadığını söylüyor. Kızıl, yaşadıklarını şöyle anlatıyor:

"56 suç duyurumdan, 20'sine delil yetersizliği gerekçesi ile takipsizlik kararı verildi. Şu anda 5 dava istinaf mahkemesinde. 1 tanesi de yargıtayda. Sanığa hiçbirinde caydırıcı ceza verilmedi. Gerçek adaletin tecelli etmesi için kamuoyu oluşturmaya karar verdim. 2018 yılında 25 Kasım Şiddetle Mücadele Günü'nde basın önüne çıktım ve tek başıma verdiğim bu 5.5 yıllık yargı sürecimden bahsettim. O gün tesadüfen ellime verilen bir pankart erkek şiddeti ile katledilen Helin Palandöken'in pankartıydı. Ben de 'Helin gibi katledilmeden bana sahip çıkın ve bu mücadelemde omuz verin' diye haykırdım. Birçok kadın örgütü bu çığlığımıza ses olmaya çalıştı. Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu bana hep destek oldu."

Suriyeli bizim müşterek adımız

Şiddetle hayatları değişen kadınların başında sığınmacılar geliyor. Dil sorunu başta olmak üzere, ekonomik, psikolojik şiddetle ve ayrımcılıkla mücadele eden Suriyeliler, İzmir'de Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği'nin destekleriyle yaşama tutunmaya çalışıyor

İZMİR, 2011 yılında savaştan kaçıp ülkemize sığınan Suriyeliler'in en yoğun yaşadığı iller arasında sekizinci sırada yer alıyor. İzmir'de Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği Başkanı Mohammad Saleh Ali'nin verdiği bilgiye göre, İzmir'de yaklaşık 150 bin kayıtlı, 50 bin de kayıtsız Suriyeli sığınmacı bulunuyor. Sığınmacılar en çok Konak, Karabağlar, Buca, Bornova, Bayraklı ve çok azı da Çiğli de yaşıyor.

Suriye'deki savaştan kaçıp ülkemizin en modern kentlerinden İzmir'e gelebilmiş sığınmacı kadınlarla "İzmir'de Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği"nde bir araya geldim. 2013 yılında kurulan dernek Basmane'deki üç katlı, 14 odalı eski bir İzmir evinde hizmet veriyor. Dernek genel olarak Suriye'den gelen tüm sığınmacılara, en çok da kadınlara ve çocuklara destek veriyor.

GÖNÜLLÜ ÇALIŞAN SURIYELİ KADINLAR

Dernek yapısı, aynı zamanda kadın kooperatifinin, kadın meclisinin ve şu sıra deprem bölgelerinden gelen sekiz Suriyeli ailenin kaldığı pansiyon görevini de gören çok işlevli bir yapı durumunda. Derneğin başkanı İzmir'de 24 yıldır yaşamını sürdüren Mohammad Saleh Ali'nin en büyük yardımcıları ise dernekte gönüllü çalışan Suriyeli sığınmacı kadınlar.

Derneğin yanı sıra kooperatifin de başkanı olan Mohammad Saleh Ali, bu yıl İltica ve Göç Araştırmaları Merkezi'nin (İGAM) 2022 Angela

Bourdett - Coutts Ödülü'nü kazanmış. Türkiye'deki sığınmacılar için yıllardır hizmetler verdiği için bu ödüle değer görülen Ali, "Aslında bu ödülü burada çalışan kadınlarla aldık, onlar olmasa burada işler böylesine düzenli yürümez" diyor. Mohammad Saleh Ali, İzmir'de yaşayan yaklaşık 200 bin Suriyeli'nin yaklaşık yüzde 51'inin kadın olduğunu belirtiyor. Ailelerin en az dört ya da beş çocuklu olduğunu anlatan Ali, kadınların yaklaşık yüzde 10'unun çalışma yaşamının içinde bulunduğunu, genç kızların daha çok iş bulabildikleri tekstil sektöründe çalıştığını dile getiriyor. Derneğin öncelikli hedef kitlesinin kadın ve çocuklar olduğunu söyleyen Mohammad Saleh Ali, sözlerini şöyle sürdürüyor:

"İzmir ilinde yaşayan ve temel haklara erişimleri yetersiz, risk altında olan kadınlarla çocukların güçlendirilmesinin toplumsal ve ekonomik güçlendirmeyi de sağlayacağını düşünüyoruz. Ancak sesimiz güçlü çıkamıyor. Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler ve sivil toplum kuruluşları zaman zaman destek oluyor. Ancak onlar da mutlaka uluslararası bir paydaş istiyor. Uluslararası paydaşı her zaman nasıl bulabiliriz?"

Yapılan yardımların daha çok eğitim odaklı olduğunu belirten Mohammad Saleh Ali, hukuka erişim, cinsellik, hijyen, çocuklarla iletişim, aile içi şiddet ve Türkçe başta olmak üzere birçok konuda eğitim verildiğini söylüyor. "Eğitim elbette önemli. Ancak eklemek hepsinden önemli" diyen Ali, "Suriyeli kadınlar arasında

çok yetenekli, başarılı kadınlar var. Ama bu sıkıntılar içinde kaybolmuş durumdalar. Bu yeteneklere yol açmamız gerekiyor el birliğiyle" diye konuşuyor. Dernek, yardımların yanı sıra ulusal ve uluslararası sivil toplum kuruluşlarıyla araştırmalar yapıyor. Mülteci kadınların İzmir'de sivil katılım deneyimleri, toplumsal cinsiyet bağlamında şiddet, şiddet durumunda başvuru mekanizmaları, yerelde sivil katılımını artırmak, üreme ve cinsel sağlık sorunları, mültecilerin ayrımcılık ve nefret söylemine karşı güçlendirilmesi, çocuk hakları, evlilik-boşanma ve kadın hakları eğitimleri çalıştıkları alanlar.

SİĞINMACI KADINLARIN DAYANIŞMASI

İzmir'de Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği'nin girişindeki oda aynı zamanda toplantı salonu, yemek odası, derneği ziyarete gelenlerin derdini anlattığı bir mekan. Derneğin Yönetim Kurulu Üyesi ve Birlikte Güçlü Mülteci Kadınlar Kooperatifi'nin Başkan Yardımcısı Merfat Srour, İzmir'de Mülteci Kadın Meclisi Başkanı ve Suriyeli sığınmacıların Konak Kent Konseyi Kadın Meclisi Temsilcisi Nagma Saraj, dernekte gönüllü çalışan Suriyeli kadınlar Hatun Gubari, Narin Hüseyin, Şükran Acuz ile konuşuyor.

Görüşeceğim kadınların çok az Türkçe biliyor olması ya da beni anlasalar da Türkçe konuşamaları söyleşimizi güçleştiriyor. Nagma Saraj bu noktada arkadaşlarının sözlerine, hislerine ve yakınmalarına tercüman olarak bu güçlüğü aşmamı sağlıyor. Kadınların

Kooperatifi canlandırmak istiyoruz

MERFAT Srour İzmir'e sekiz yıl önce Halep'ten gelmiş. Ülkesinde fen fakültesini bitirmiş. Geldiğinden bu yana da dernekte görev almış. 2020 yılında mülteci kadınlara sürdürülebilir ekonomik destek yaratmak için "Birlikte Güçlü Mülteci Kadınlar Kooperatifi"ni kurmuşlar. Kooperatifte ürettikleriyle 8 Mart'ta Kültürpark'ta açılan Kadın Emeği Fuarlarına katılmışlar. Srour'un sözlerini yine Nagma Saraj çeviriyor:

"En büyük isteğimiz dernekte bir dikiş atölyesi hayata geçirmek. 12 kadın bu amaçla dikiş eğitimi aldı. Ancak sürdürmedik, yaptıklarımızı satamamak en büyük sorunumuz oldu. Fuarlara katılmak yeterli olmadı. El sanatlarımızı yapıp değerlendirmek istedik. Çocuklarımız için pantolon, giysi dikmek ve satmak istedik. Şu anda sadece bir adet dikiş makinemiz var, overlok da yapabilen altı makinaya, ütü masası ve kumaşa ihtiyacımız var. Aramızda tasarım yapabilen çok başarılı kadınlarımız var. Bunları sağlayıp atölyemizi ayağa kaldıracaksak çok yararlı olacak."

HUZURLA YAŞAMAK İSTİYORUM

Mülteci kadınlarla yaptığımız görüşmeye katılan Hatun Gubari, Narin Hüseyin, Şükran Acuz ve Merfat Srour'a son olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü için gönüllülerinden geçirdiklerini, geleceğe dair düşüncelerini soruyorum. Merfat Srour, "İstikrar ve barış istiyorum. Irkçılıktan uzak bir toplumda, huzurla, güvenle yaşamak istiyorum" diyor.

Hatun Gubari önce çocuğu için tedavi istiyor. "10 yaşındaki oğlumun bir kez 'anne' dediğini duymak istiyorum. Ona 'oğlum' diye seslendiğimde duymasını istiyorum. Kulağı için tedaviye ihtiyaç var ama imkanlarımız yetmiyor" diyerek dile getiriyor duygularını. Şükran Acuz ise anaokuluna giden üç çocuğu için "Güzel bir hayat" diliyor. Eşinden ayrılmış,

"Daha iyi olanaklarda iyi bir eğitim almalarını istiyorum ama imkanlarımız yok" diyor o da.

Nagma, "Hepimizin bir adı var. Biz artık sadece Suriyeli kadın olarak anılmak istemiyoruz. Bu sıfatla yaşamak çok yorucu. Gerçek adımızı unuttuk, hatırlamak istiyoruz. Huzurla, barış içinde, üretmek yaşamamızı sürdürmek istiyoruz" diyor.

adlarının ne anlama geldiğini soruyorum. Nagma, adının "yıldız", Narin'in "ince yapılı", Hatun'un "kadın", Şükran'ın "teşekkür etmek, minnet duymak", Merfat'ın ise "barış, yardım, destek" anlamına geldiğini söylüyor.

"Hepimizin bir adı var. Ancak toplum içinde uzun zamandır tek bir adımız var bizim: Suriyeli. Suriyeli bizim artık müşterek adımız. Ben adımın anlamını unuttum. Bu kelimeden de nefret ettim" diyor Nagma Saraj. Savaş nedeniyle 2012 yılında ailesiyle ülkesinden kaçıp Türkiye'ye gelmiş İzmir'e yerleşmiş binlerce Suriyeli sığınmacı kadından birisi Nagma, İzmir'de Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği'nin en aktif üyelerinden.

NAGMA'NIN EĞİTİM AZMI

Türkçe'yi oldukça akıcı konuşan Nagma aynı zamanda derneğe gelen sığınmacı kadınlara yol gösteren, destek veren "İzmir'de Mülteci Kadın Meclisi" başkanı. Bu sıfatıyla, Konak Kent Konseyi'nde Suriyeli sığınmacı kadınları da temsil ediyor. Suriye'de erken yaşta evlenince eğitimi yarıda kalmış. Ancak okuma azmi hiç tükenmemiş. Evlendikten sonra sekiz çocuğuyla eğitimi sürdürmüştü. Lübnan Üniversitesi'nde ilahiyat eğitimi almış.

Nagma, savaşta Türkiye'ye geldiklerinde de eğitimi sürdürmekten vazgeçmemiş. İki yıllık yüksek lisansını Bingöl Üniversitesi'nde yapmış. 2019 yılından bu yana İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne, UNICEF'in katkısıyla tercümanlık yapmaya devam etmiş. Türk

vatandaşlığı için işlemleri hala süren Saraj'ın, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'ne yaptığı doktora başvurusu da kabul edilmiş. Savaşta Nagma'nın 11 kardeşinin her biri ayrı bir ülkeye dağılmış. Üç oğlu ve kızı ise bin bir zorluğu göze alarak Almanya'ya kaçmış. "Büyük ve korkutucu bir macera yaşadılar ben de gidecektim ama bir şeyler beni engelledi, gidemedim ve kaldım" diyor. Nagma, savaşta yaşadıklarını, dağılmış ailesini, dernekte paylaşılan acıları ancak kaleme kağıda sarılıp yazdığı şiirlerde dile getirince rahatladığını söylüyor. Gittikleri her yerde önce "Suriyeli" olmaktan yorgun olduklarını dile getiriyor Nagma Saraj.

KENDİ VAHALARINDA BİR YAŞAM

Nagma Saraj, "Biz mülteci kadınların en önemli sorunlarından ilki dil" diyor. Kendi aralarında "vaha" olarak tanımladıkları dernekte bu amaçla zaman zaman Türkçe dil kursu düzenlediklerini belirtiyor. "Pandemiden önce 650 kadın Türkçe dersi aldı. Halk Eğitim de denetliyordu dersleri ancak yeterli değil, daha çok ders olması gerekiyor. Kadınlar eğitimlerini okula giden çocukları aracılığıyla evde bir miktar sürdürabiliyor" diyor.

Nagma, derneğin kadın birimi koordinasyonunda 2020 yılında dernek üyesi 40 kadınla İzmir'de Mülteci Kadın Meclisi'ni kurduklarını söylüyor. Yaklaşık 300 Suriyeli kadınla etkin iletişim halinde olan meclisteki kadınların sorunlarını Kent Konseyi'ne de

taşıdığını anlatıyor. Sığınmacı kadınların Türkçe dil sorununun yanında entegrasyon, hukuki haklar, iş, eğitim, aile içi şiddet ve sağlık gibi sorunları olduğuna da değinen Nagma Saraj, Türkiye'ye geldikten sonra çok sayıda boşanan kadın olduğuna dikkat çekiyor. Nagma, "Burada kadınların bizlere de anlatamadığı aile içi şiddet, erken yaşta evlilik, cinsel taciz, çok eşlilik, sağlık sorunları, kız çocuklarının eğitimi gibi pek çok sorunu var. Kadınlar haklarını bilmiyor, sorunlarını paylaşmaya utanıyor, korkuyor, genelde üstünü kapatıyor. Anlatırsa çare bulmaya çalışıyoruz. Ama genelde içimizde kalıyor" diyor.

İzmir'de Suriyeli Mültecilerle Dayanışma Derneği'nin aslında kadın odaklı bir dernek olduğuna dikkat çeken Nagma Saraj, Konak Belediyesi Kadın Danışma Merkezi'nin yanı sıra Suriyeli sığınmacı kadınların sosyal ve ekonomik entegrasyonuna yönelik çalışmalar yapan Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı'yla (KEDV) da çalıştıklarını anlatırken sözlerini şöyle sürdürüyor: "Burada normal sohbet edecek ortamı bile bulamadık. Dilimiz olmadığı için iletişim kurmak zor oluyor. Komşularımızla bile iletişimimiz sınırlı. Elbette yaşadığımız semte göre değişiyor durumlarımız ama böyle bir gerçek var. Bizi istemiyorlar, oysa entegre olmak zorundayız. Gençler bizlere göre daha çabuk entegre oldular. Kızlar tekstil ağırlıklı çalışıyorlar. Buradaki özgürlük ortamı herkese iyi geliyor aslında. İzmir'i hepimiz çok seviyoruz."

Şiddet mağdurları ne yapmalı?

HABER: Selda AK

Şiddete uğrayan kadınlar; koruma ve tedbir kararı için polis ve jandarmaya başvurabilir, 112 çağrı merkezini arayabilir ya da KADES isimli uygulamayı kullanarak yetkilileri yardıma çağırabilir

ŞİDDETE uğrayan kadın ve çocukların izlemesi gereken yasal yollar hakkında bilgi veren İzmir Barosu Kadın Hakları Merkezi Yürütme Kurulu Üyesi Avukat Büşra Marangozoğlu, yasaların kadını ve çocuğu korumak için yeterli olduğunu ancak uygulamada ciddi sıkıntılar yaşandığını vurguladı.

KORUMA VE TEDBİR KARARI TALEBİ

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'da yer alan en önemli yaptırımlardan birinin koruma ve tedbir kararı olduğunu söyleyen Marangozoğlu, bunun için aile mahkemelerine, polis veya jandarmaya başvurulmasının yeterli olduğunu belirtti. Marangozoğlu, talep edilebilecek tedbir kararları arasında, şiddet mağdurunun adres, telefon, işyeri vs. bilgilerinin gizlenmesi, şiddet uygulayanın herhangi bir iletişim aracıyla mağduru rahatsız etmesinin engellenmesi ve şiddete uğrayan kadının sığınma evlerinde konaklatılmasının yer aldığını dile getirdi. Marangozoğlu, "Bu kanun kapsamında tüm tedbirler, hem anneleri ile birlikte mağdur olan çocuklar hem de yalnız kendileri mağdur olan çocuklar açısından uygulanabilir. Kanunun uygulanması bakımından çocuklarda cinsiyet ayrımı bulunmuyor" dedi.

TEK TUŞLA YARDIM GELİYOR

Şiddet mağdurlarının 112 genel acil çağrı merkezini arayabileceğini dile getiren Marangozoğlu, ayrıca akıllı telefonlara

yüklenecek KADES isimli uygulama sayesinde şiddete uğrayan kadının tek bir tuşa basarak yardım çağırabileceğini vurguladı.

BARODAN ÜCRETSİZ DANIŞMANLIK

Şiddet mağdurunun karakol, jandarma ve adliyeye ulaşamaması halinde kaymakamlıklara da başvurabileceğini kaydeden Marangozoğlu, ayrıca baroların da ücretsiz danışmanlık hizmeti sunduğunu belirtti. Marangozoğlu, şöyle devam etti: "Şiddeti yaşayan kadınlar adliyelerdeki ve İzmir Barosu'ndaki adli yardım servislerine başvurabilecekleri gibi direkt olarak İzmir Barosu Kadın Hakları Merkezi'ne başvurabilirler. Eğer şiddete uğrayan bir çocuk ise İzmir Barosu Çocuk Hakları Merkezi'nin danışmanlık hizmetinden yararlanılabilir. Bu kanun kapsamında hem İzmir Barosu'nun vereceği danışmanlık hizmeti hem de yapılacak başvurular ücretsiz."

KORUMA KARARI ŞİKAYETE ENGEL DEĞİL

6284 sayılı yasanın öngördüğü koruyucu ve önleyiciliğin tek başına her zaman yeterli olmayacağını aktaran Marangozoğlu, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu kapsamında, şiddet gören kadın veya çocukların polise, jandarmaya veya direkt olarak adliyeye giderek savcılığa şikayetini iletebileceğini belirtti. Aile mahkemesinden koruma kararı alınmış olmasının, şiddet uygulayanın şikayet edilmesine engel olmadığını vurgulayan Marangozoğlu, "Hatta özellikle hem koruma kararının hem şikayetin birlikte yapılması daha

iyi olacaktır. Bu bakımdan İzmir Adliyesi'nde bulunan İzmir Barosu Kadın Hakları, Çocuk Hakları Merkezleri ile adli yardım biriminde görevli avukatlar başvuru bilgilerini bilgilendirmekte ve yönlendirmektedir. Tamamen ücretsiz olan bu danışmanlık ile hak kaybı olmasının önüne geçmeye çalışıyoruz. Merkezlerimizde gönüllü olarak bulunan avukatlar, kişinin ihtiyacına göre her türlü yönlendirmeyi yapmaya gayret ediyor" diye konuştu.

ISRARLI TAKİP ARTIK SUÇ

2022 yılı mayıs ayında Ceza Muhakemesi Kanunu'nun (CMK) 234.maddesinde değişiklik yapılmasıyla, ısrarlı takibin artık suç sayıldığını ifade eden Marangozoğlu, yeni düzenleme hakkında şu bilgileri verdi: "Bu kapsamda, mağdura yönelik, fiziksel, telefonla, internet üzerinden veya herhangi bir şekilde yapılan psikolojik baskılar artık suç.

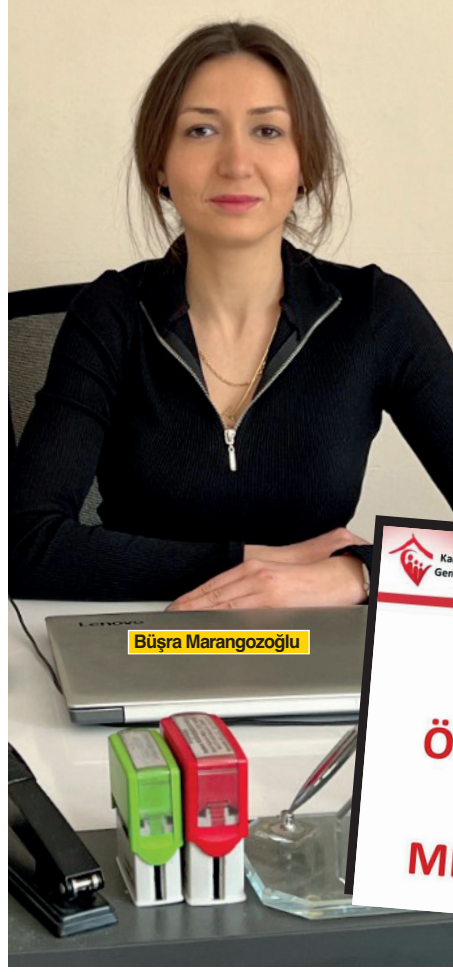
Gerek gelişen teknoloji ile birlikte sosyal medya üzerinden yaratılan baskı, gerekse fiziksel ya da sözlü taciz, huzur sükun bozma, özel hayatın gizliliğinin ihlali gibi suçların kapsamına girmeyen ama kadında rahatsızlık yaratan tüm eylemler için şikayet ve cezalandırılma yolu açılmış oldu. Kanuna yeni eklenen ısrarlı takip suçu da dahil olmak üzere hayatta kalan kadın; cinsel saldırı, çocukların cinsel istismarı, kasten yaralama, işkence veya eziyet ve alt sınırı beş yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlarda, bir avukat ile çalışmak istemesi halinde CMK kapsamında İzmir Barosundan ücretsiz avukat görevlendirilmesini talep edebilir."

Uygulamada büyük sorunlar var

YASALARIN uygulanmasında ciddi sıkıntılar gözlediklerini ifade eden Marangozoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: “Koruma kararına rağmen davranışlarına devam eden kişi hakkında verilebilecek hapis kararının hemen verilmesi ya da geç uygulanması önemli bir sorun. Çözüm olarak, şiddet gösterene yönelik tedbir veya ihlal kararının tebliğinin sms aracılığı ile veya yüz yüze yapılması düşünülebilir. Uygulamada bir diğer sorun da, şiddet mağdurunun başvurusunu alan karakol veya jandamanın detaylı bir form doldurmaması. Sürecin takibi açısından başvurunun ilk aşamasında şiddet türlerine, şiddete uğrama ihtimaline ve şiddetin düzeyine ve gizlilik gerekip gerekmediği gibi bir çok konuya ilişkin ayrıntılı bilgi gerekiyor. Burada çözüm, hepimizin sorumluluğumuzu bilerek işbirliği içerisinde davranmamız. Bahsettiğimiz bu sürece dahil olan tüm birimler; kolluk, savcı, barolar, ŞÖNİM (Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi), Aile Bakanlığı, hakim, STK'lar; hepsi işbirliği içerisinde çalışarak bu sorunların üstesinden gelebilir.”

CİNSİYET EŞİTLİĞİ DERS OLMALI

Şiddetin ekonomik ve psikolojik olarak da kendini gösterdiğini vurgulayan Marangozoğlu, “Basit ve güncel bir örnekle açıklamak gerekirse; geçtiğimiz günlerde ülkemizde yaşanan deprem felaketinin ardından toplanan yardımların arasında kadınların ped ihtiyacını

rahatlıkla dile getirememesi, birtakım televizyon programlarında bile bu ihtiyacın 'bazı kadınsal ihtiyaçlar' şeklinde dile getirilmesi başlı başına psikolojik şiddettir. Bu durum toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir sonucudur. Dolayısıyla çoğu zaman şiddet olarak değerlendirilmeyen söylem ve eylemlerin, hatta bakışların bile nasıl şiddet olabileceğini anlatmak gerektiğini düşünüyorum. Yanlış olan tüm görüş ve davranışların değiştirilebilmesi adına failer için caydırıcı cezalar öngörmenin ve uygulamanın yanında gerekirse anaokulundan itibaren başlamak üzere toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili bir dersin müfredata alınmasını zorunlu görüyorum” dedi.

ŞİDDETE MARUZ KALDIĞIMIZDA NE YAPMALIYIZ?

- En yakın polis merkezine ya da jandarma karakoluna başvurmalıyız. Tutanak tutturmalıyız.
- Fiziksel şiddet varsa bir sağlık kuruluşunda rapor talep etmeli ve bu konuda ısrarcı olmalıyız.
- Polis tarafından hazırlanan tutanağı

- okumadan asla imzalamamalıyız.
- Eve dönmek istemiyorsak, risk altındaysak sığınma talebinde bulunmalıyız. Karakol bizim için gerekli irtibatı kurup sığınma evine teslim etmekle yükümlüdür.
- Karakol yerine bir dilekçeyle doğrudan

- Cumhuriyet Savcılığı'na da başvurmak mümkündür.
- Ayrıca şiddet uygulayan kişi eşimiz veya başka bir aile ferdiyse evden uzaklaştırılması için yine bir dilekçe ile Aile Mahkemesi'ne başvurabiliriz.

HABER VERİLECEK İLETİŞİM NUMARALARI

Şiddete maruz kaldığımızda veya tanık olduğumuzda başvurabileceğimiz kuruluşlar

Cep telefonuna KADES uygulaması indirilerek haber verilebilir...

112 Acil Çağrı Merkezi

183 Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Sosyal Destek Hattı

0232 363 33 41 İzmir Şiddet Önleme ve İzleme Merkezi (ŞÖNİM)

0232 293 4 293 İzmir Büyükşehir Belediyesi Kadına Destek Hattı

0232 400 00 04 İzmir Barosu Kadın Hakları Merkezi

444 43 06 Gelincik Hattı

Avrupa Birliği'nden

eşitlik mücadelesine destek

Farkındalığı artırmak ve şiddetin önüne geçmek için Avrupa Birliği (AB), Türkiye'de çeşitli kurum ve kuruluşlarla kadına ve çocuğa yönelik şiddete karşı farklı çalışmalar yürütüyor

TÜRKİYE'de, kadınları ve çocukları her türlü şiddetten, istismardan korumak için pek çok çalışma yapılıyor. Avrupa Birliği de (AB) proje çağrıları ile bu çalışmaları destekliyor. Ülkemizde, Türkiye AB Delegasyonuna bağlı 19 Avrupa Birliği Bilgi Merkezi bulunuyor. Bu bilgi merkezleri farklı konularda çalışmalar yürütüyor. Kadına ve çocuğa yönelik şiddete karşı farkındalık projeleri bu çalışmalar arasında önemli bir yer tutuyor.

Kadına yönelik şiddete karşı yasal ve politik tedbirler ile bilinçlendirme ve maddi destekleme yollarıyla mücadele Avrupa Komisyonu'nun önceliklerinden. Avrupa Birliği, 13 Haziran 2017 tarihinde kadına yönelik şiddet hakkında Avrupa Konseyi Sözleşmesini imzaladı. Avrupa Komisyonu, İstanbul Sözleşmesine AB katılımını sonuçlandırmakta kararlı. İlerleme olmaması durumunda Komisyon, Sözleşme ile aynı hedeflere ulaşmak için tedbirler önermeyi planlıyor.

Komisyon, üye devletlerle birlikte BM'nin Nesiller Boyu Eşitlik Forumu kapsamında, toplumsal cinsiyete dayalı şiddetle mücadeleye

ilişkin Eylem Koalisyonuna ortak liderlik yapıyor. Avrupa Komisyonu, suç mağdurlarını daha iyi korumayı ve Avrupa'da toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamayı taahhüt ediyor.

Komisyon, diğer tedbirlerin yanı sıra, kadına yönelik toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve aile içi şiddetle ilgili yeni bir yasama girişimi sunacak ve toplumsal cinsiyet klişelerini ele alan kampanyalar yürütüyor.

ÇİNSİYET EŞİTLİĞİ ENDEKSİ

Avrupa Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Enstitüsü (EIGE), kadına yönelik şiddetle ilgili politikaları Cinsiyet Eşitliği Endeksi kapsamında izliyor.

Enstitü, AB'de gerçekleşen eş şiddeti, tecavüz ve kadın cinayeti vakaları hakkında veri topluyor. EUROSTAT, AB'de kadına yönelik şiddetle ilgili güncel rakamları belirlemek üzere AB çapında bir anket geliştiriyor. AB'nin 500 milyon Euro katkıda bulunarak başlattığı Spotlight Girişimi, kadınlara ve kız çocuklarına yönelik her türlü şiddetin ortadan kaldırılmasına odaklanan küresel seviyedeki büyük çabalardan biri. Girişim, halihazırda 17 ülkede

daha güçlü yasa ve politikaların hazırlanmasının yolunu açarak, 650 bin kadın ve kız çocuğuna toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile ilgili hizmetler sundu. Kampanyalarla birlikte 65 milyondan fazla insana ulaşıldı.

2019 ve 2020 yıllarında, dünya çapında cinsel şiddetin ve toplumsal cinsiyete dayalı şiddetin önlenmesi ve bu konuda mücadele edilmesi için AB'nin tahsis ettiği insani yardım tutarı 56 milyon Euro'yu aştı. Komisyon ayrıca, Acil Durumlarda Toplumsal Cinsiyete Dayalı Şiddete Karşı Korunma hakkında Küresel Eylem Çağrısı girişiminin de aktif bir üyesi.

Avrupa Komisyonu, kadınlara ve çocuklara yönelik şiddeti önlemek ve mağdurları desteklemek amacıyla Avrupa çapında bir dizi ulusal ve yerel projeye ortak finansman da sağlıyor. Haklar, Eşitlik ve Vatandaşlık programı, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ile çocuklara yönelik şiddeti önlemeye ve bunlarla mücadele etmeye odaklanan projelerin yanı sıra, ulusal düzeyde bilinçlendirme kampanyalarından oluşan 200'den fazla projeye finansman kaynağı yaratıyor.

Türk Kadınlar Birliği'nden 34 ilde proje

TÜRK Kadınlar Birliği tarafından yürütülen 'Eşitliğe Ulaşmak ve Ayrımcılıkla Mücadelede Güvencelerimiz' Projesi Ocak 2020- Ekim 2022 tarihleri arasında uygulandı. Kadına yönelik şiddet ve her türlü ayrımcılığın yok edilmesine dair

uluslararası sözleşmeler ve ulusal mevzuatımızın bilinmesi, yaygınlaştırılması ve izlenmesine yönelik olarak gerçekleştirilen proje sürecinde 34 ilde yapılan izleme sonuçları bir kitapta toplandı. Her ilde farklı sonuçlar elde edildi.

Bu sonuçlardan en önemlisi kamu kurumlarının veri paylaşmaktaki isteksizliği olarak ortaya çıktı. Belediyelerin toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusunda çalışanlarını ve toplumu yeteri kadar bilgilendiremediği de saptandı.

Mülteci kadın ve çocuklar unutulmadı

Mardin Ortak Kadın İşbirliği Derneği (MOKİD) tarafından yürütülen, Avrupa Birliği desteği ile yürütülen 'Yerel ve Mülteci Kadınların Güçlenmesi Projeleri' bölgede toplumsal cinsiyet eşitliği alanında değişimin öncüsü oldu

MARDİN Ortak Kadın İşbirliği Derneği (MOKİD) Yönetim Kurulu Başkanı Hülya Çelebioğlu, 2017 yılında başladıkları Yerel ve Mülteci Kadınların Güçlenmesi Projeleri'ni Avrupa Birliği desteğiyle 2022 yılının sonuna kadar yürüttüklerini anlattı. Çelebioğlu, projenin amacının Türkiye'de Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ekseninde mülteciler ve yerel kadınların güçlenmesini sağlamak, özellikle erkeklerde, kamu kurum ve kuruluşlarda farkındalık oluşturmak, toplumsal barış ve huzur ortamının gelişmesine katkıda bulunmak olduğunu söyledi. Çelebioğlu, verilen eğitimlerin kadınları güçlendirdiğini anlatarak, Kadın Danışma Merkezleri'ne başvuruların arttığını vurguladı. Çelebioğlu kadınların aldığı psikolojik destekler ile de travmalarının azaldığını belirterek, sonuçları şöyle paylaştı:

"Kadın Danışma Merkezi'nin verdiği danışmanlıklar kadınları güçlendirdi. Farkındalıklar artınca, çevrelerindeki diğer kadınların da danışmanlıklara gelmeleri sağlandı. Proje kapsamında çocuk oyun

odasının olması kadınların rahat danışmanlık almalarını, eğitimlere aktif katılımlarını kolaylaştırdı. Psikolojik ve hukuki danışmanlıklara başvurular iki katına çıktı. Çocukluk döneminde tacize uğramış ve enste maruz kalmış olan 34 kadından 21'i faillerinden şikayetçi olma kararı aldı. Şiddet gören kadınların 6284 yasa için (evden

uzaklaştırma) başvurularında artış görüldü. Proje süresince KDM'de yürütülen faaliyetler 6 aylık periyotlarla raporlanarak Mardin'de kadına yönelik şiddetle izlenmesi ile ilgili önemli bir veri tabanı oluşturuldu. Mülteci eğitimciler de yetiştirdik ve aralarından 5 kadını eğitimci seçtik. Bu sayede mülteci kadınların farkındalıkları arttı."

İzmir'de billboard kampanyası

TÜRKİYE'deki Avrupa Birliği Bilgi Merkezlerinden biri de İzmir'de Ege Sanayicileri ve İşinsanları Derneği'nin (ESİAD) bünyesinde bulunuyor. Bilgi Merkezleri etkinliklerini kendileri planlıyor.

Bazı zamanlarda da ortak olarak faaliyet yapıyor. Amaç, AB ile ilgili çalışmalarda farkındalık yaratmak. ESİAD Bilgi Merkezi geçen yıl İzmir Büyükşehir Belediyesi ile ortak billboard kampanyası yaptı. Kadına

karşı şiddetle ilgili görseller kentin çeşitli yerlerindeki reklam alanlarında yayınlandı. Görsellerde: "Fark et, Anla, Önle" ve "AB: Toplumsal Cinsiyet Eşitliği İçin Varız" sloganları dikkat çekti.

İnsanlığın tarihi kökenlerinden günümüze kadar gelen ve evrensel bir sorun olan kadına ve çocuğa karşı şiddet ne yazık ki durdurulamıyor. Her üç kadından birinin şiddete maruz kaldığı, çocuk yaşta evliliklerin, cinsiyet fark etmeksizin çocuk ve kadınların yaşadığı hak ihlalleri ve tacizlerin önüne geçmek için sivil toplum kuruluşları sesini yükseltiyor. Yüzyılın en büyük depreminin yaşandığı ülkemizde kadın ve çocuklarda bıraktığı derin yaralarını sarmak ve korunmasız kalmalarının önüne geçmek son dönemde sivil toplum kuruluşlarının odağına girmiş durumda

Kadın ve çocuk dernekleri yüzyılın afetiyle yeni bir sınav verecek

Yardım Çalışmalarına Kadınlar Katılmalı

KADINLAR ve kız çocukları, toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle insani krizlerde orantısız bir şekilde kısa-orta vadeli, güvenlikleri tehdit altında ve mahremiyetleri tehlikede, dezavantajlı durumda.

Tehlikelere karşı savunmasızlığı şekillendiren ve derinleştiren ve tepkilerini sınırlayan, işçi, eş ve anne olarak geleneksel olarak tanınan görevler devam ediyor ve koşullar daha da kötüleşiyor.

Özellikle, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, doğal afetlerden sonra dramatik bir şekilde artıyor. Bu nedenle kadınların acil durum müdahalelerine katılımı ve devam eden insani yardım çalışmalarını, çocuklara yönelik şiddete meydan okuyabilir.

İNSANLIK tarihinin başlangıcından bu yana kadına ve çocuğa karşı şiddet karşımıza çıkan evrensel bir sorundur. Dinsel metinlerde cennetten kovulmanın nedenini olarak Havva gösterilir. Yunan mitolojisinde ise elinde bir kutu ile çıka gelen Pandora'nın ise; erkeklerin karşıtı olarak tüm sorunların kaynağını başlattığına gönderme yapılır. Her iki mit ve kültürlere yerleşen birçok ayrımcı söylem ile kadınlar ne yazık ki günümüzde de toplumda azımsanmayacak kadar büyük bir kitle tarafından kendi sınırları içinde yaşamaları gereken değersiz ve ötekileştirilmesi gereken bir varlık olarak tanımlanır. Tüm bu söylemler bin yıllar boyunca bilinç altına mitler ve gelenekler aracılığı ile beyinlere kazınır.

İnsanlık tarihinde öğrenilmiş kadın ve çocuk haklarının görmezden gelinmesi ataerkil düzende yaşadığımız toplumda nesilden nesile aktarılacak sonuna normalleştirilmiştir.

Ülkemizde günümüze Cumhuriyetin ilanı ile Mustafa Kemal Atatürk, kadın ve çocuk haklarında bir devrim başlatmıştır. Günümüzde sivil toplum kuruluşları, kadınların kazanımlarını artırmak, kadınları olumsuz etkileyen tüm zincirlerini kırarak cinsiyet eşitliğini toplumun tabanına yayılmasını sağlamak için çalışıyor.

Sivil toplum kuruluşları, toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak, kadınlara yönelik şiddet ve ayrımcılıkla mücadele etmek, çocuk yaşta evlilikleri durdurmak, şiddet gören, ayrımcılığa uğrayan kadınları ekonomik açıdan güçlendirme mücadelesi vermek, şiddet mağdurlarının destek ve dayanışma mekanizmalarına ulaşımında rehberlik etmeyi sürdürmek ve daha sayamadığımız çok fazla başlık üzerinde mücadele veriyor. Feminist çalışmalar, eylemler ve direnişler büyük umut verse de kadınların şiddet görmesinde, çocuk yaşta evlendirilmelerinde ve kadın cinayetlerinde azalmanın olmaması ne yazık ki istatistikler ile karşımıza seriliyor.

CAM TAVAN VE GÖRÜNMEZ İPLER

Dünya Sağlık Örgütü'nün 2019 yılında yaptığı araştırmaya göre 15-45 yaş aralığında her üç kadından biri yakını veya beraber olduğu erkek tarafından şiddete maruz kalıyor. Kadınlar öğrenimi, geliri, evli, bekar ya da boşanmış olması fark etmeksizin şiddeti

yaşıyor. Öte yandan Pandora'nın kaderini bugün dahi paylaşan kadınlar, bellerine bağlı görünmez bir iple erkek egemen toplumun ona çizdiği sahanın dışına çıkamadığı bir çemberin içinde hapsolmuş durumda. Tüm bu çemberleri kırdığını düşünerek maddi

özgürlüğünü elde etmek için çabalayan kadınlar ise iş hayatında cam tavanlara çarpıyor. Öte yandan kadınlar, erkek egemen toplumun onlara bahsettiği birçok ağır yükü sosyal hayatta omuzlarına bindirilmiş şekilde taşımaya çalışıyor.

Huriye Serter

Depremde kadınların büyük desteğe ihtiyacı var

GİRİŞİMCİ İş Kadınları Federasyonu (GİFED) Yönetim Kurulu Başkanı Huriye Serter, Kahramanmaraş merkezli depremde yaşanan afet sonrası kadınların yüklerinin daha da arttığını söyledi.

Kadınlara yüklenen rollerin yıkılmış kentlerde de artarak sürdüğünü hatırlatan Serter, "GİFED olarak deprem bölgesinde sahadayız. Adana ve Gaziantep derneklerimiz yoğun olarak çalışıyor. Biz de onlara belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda destek oluyoruz. Kadınların hijyen malzemelerine ihtiyaçlarını hatırlatan Serter, buldukları ortam nedeniyle temizlik malzeme ihtiyaçlarının daha da arttığını söyledi.

"ÇALIŞAN KADIN GÜÇLÜ KADINDIR"

Kadınlara yönelik hijyen ürünleri, iç çamaşırı ihtiyacının yanında tuvalet ve duş ihtiyacının sürekli bir ihtiyaç olduğunu hatırlatan Serter, "Sürekli olan ihtiyaçların sürekli karşılanması gerekiyor. Su gibi yemek gibi bir ihtiyaç bunlar. Ayrıca mahrem alanlar yaratma konusunda da sıkıntılar mevcut. Böylesi toplu afet ortamlarında çocuk ve kadınlara yönelik cinsel taciz ve şiddet de artıyor. Güvenlik anlamında da desteğe ihtiyaç var" diye konuştu.

ADİYAMAN KOOPERATİFİNE DESTEK

Adıyaman'da üretim merkezleri yıkılan halı dokuma kooperatifine destek olacaklarını da açıklayan Serter, deprem bölgesinde bir anda işsiz kalan birçok insan olduğunu vurguladı. Çadırdaki bile olsa işletmelerin tekrar ayağa kalkması için harekete geçilmesi gerektiğini söyleyen GİFED Başkanı Serter, sözlerine şöyle devam etti: "Gerekirse makineleri çadırdaki kurup, üretime geçmelerini sağlayacağız.

Depremde kadınlara iş bulmak için çalışacağız. Çünkü afet bölgelerinde kadın istihdamının ikinci plana düşme durumu söz konusu. Sadece malzeme göndermek yeterli değil. Bölgeye ayrıca psikolojik destek

de gerekiyor. Bölgedeki kadın hem çocuklarına hem yaşlılarına yardımcı oluyor. Onların yüklerini hafifletmemiz gerekiyor. Yaralarımız çok derin. Harekete geçip, birlikte yaralarımızı sarabiliriz. "

Abül Batur

Gülşen Çetiner Özkan

Toplumsal cinsiyet eşitliği

İZMİR'de 50 demerin bünyesinde yer aldığı İzmir İl Kadın Kuruluşları Derneği, kent belediyelerinin iş birliğinde eğitimler düzenleyerek toplumsal cinsiyet eşitliğinin geliştirilmesi için somut adımlar atıyor. İzmir Kadın Kuruluşları Birliği (İKKB)'nin başkanlığını sürdüren Gülşen Çetiner Özkan ile çalışmaları hakkında konuştuk.

Özkan, "Kadınları korumak ve şiddeti önlemek için getirilen 6284 sayılı kanun etkin uygulanmadığı için kadınlarımız korunamamaktadır. Kadın kuruluşları olarak şiddet riski olan kadınların güvenliğinin yerinde desteklenmesi için çalışıyoruz. Bu çalışmalar kapsamında şiddet alanında çalışan kadın örgütleri, danışma merkezleri ve sığınma evlerine ziyaretler yapıyoruz. Sokaktaki reklam panolarına şiddet konusunda bilinç ve farkındalık yaratan spot sloganları hazırladık. Kadınları aşığılayıcı

atasözlerin değiştirilmesi ya da yönetimler tarafından kullanılmaması konusunda çabalara destek oluyoruz. Kadına yönelik hak ihlallerinin duyurulması için etkin kamuoyu faaliyetlerinde bulunuyoruz" dedi.

Gülşen Çetiner Özkan, yaşanan deprem felaketiyle ilgili kadın ve çocukların mağdur olmaması için çalışmalarını hızlandırdıklarını dile getirerek, şöyle devam etti:

"Deprem bölgesinden İzmir'e yerleşen vatandaşların ihtiyaçları bizim için öncelikli. Barınma ihtiyaçlarının karşılanması, evlere yerleşmeleri, eşya ve gıda ihtiyaçlarına destek oluyoruz. Psikologlar Birliği ile depremde travma yaşayan kişilere nasıl yaklaşmamız gerektiğinin eğitimini aldık. Şimdi sahada İzmir'e yerleşen depremedelere her türlü desteği koordine etmeye çalışıyoruz."

Deprem bölgesine 'Mor Menekşe'

TÜRKİYE Cumhuriyetin 2. yüzyılında Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu (TKDF) kadınların mecliste eşit temsili yoluyla haklarının güçlendirilmesi için çalışmalar yapmaya hazırlanırken yüzyılın felaketinin ülkemizde gerçekleşmesi ile odağını depremezdelere çevirdi. TKDF Başkanı Canan Güllü, deprem nedeniyle yapacakları çalışmalar hakkında şunları söyledi:

TÜM SORUNLARI EŞİTLİK ÇÖZER

"2023 yılı Cumhuriyetin ikinci yüzyılının heyecanı içinde başlamıştı. İlk yüzyılın başlangıçtaki heyecanı kazanılmış yasalarla rahatlayan bir süreci getirmiş demokrasi ve laiklik yaşamlarımızın vazgeçilmezi olarak bugünlere taşımıştır bizleri. İşte bu heyecan ile bu saiklerden taviz vermeden 29 Ekim 1923 tarihine odaklanarak 2. yüzyılın heyecanı içinde 8 Mart anmasına hazırlanıyorduk. Bu anmanın sloganı genel seçimlerin nedeniyle eşit temsil olmalı diye guruplarımızda tartışmalar yapıyorduk.

Aslında ülkemizde kadınların yaşam haklarının güvenceye alınması, sürdürülebilir istihdamda yer almalarının önündeki engellerin giderilmesi, erken yaşta yapılan evlendirmelerin ortadan kaldırılması adına cezaların uygulanması ve eğitime ulaşması gibi temel sorunlarımız varken, temsilde eşitliği tercih etmemizin nedeni tüm bu sorunların yasal takipçilerinin kadınların olmayışında yatmasında diye düşündüğümüz içindir.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yarattığı tüm sorunları eşitlik çözer diye düşünenlerdenim. Ancak hani derler ya siz plan yaparken Tanrı gülermiş diye. İşte o durumu yaşadık ülke olarak.

Merkez üssü Kahramanmaraş ilinin

Pazarcık ilçesi olan Richter ölçeğine göre 7,8 büyüklüğünde yıkıcı bir deprem 2023 (04.17), 6 Şubat'ın erken saatlerinde Türkiye'nin güneyini vurdu. Bu felaket için hükümet uluslararası yardım çağrısında bulundu ve derhal bir "Acil Durum" ilan etti. Depremin vurduğu 10 ilde olağanüstü hal ilan edildi. Yerel düzeyde müdahale ve koordinasyonun yanı sıra uzman ekipler gönderen büyükşehir belediyeleri, organize olan sivil toplum kuruluşları etkilenen alanlarda harekete geçti.

Hayat kurtarma ve yardım dahil olmak üzere koordinasyon ve zamanında müdahalede büyük bir boşluk yaşanmış ve organizasyon örgütlenmesinde zafiyet nedeniyle can kayıplarının sayısı artmıştır.

KADIN VE ÇOCUKLAR RİSK ALTINDA

Kurtarma hizmetleri ve insani yardım konusunda sekteye uğrayan çadır temini, hijyen malzemeleri mobil WC temiz içme suyuna erişim hizmetleri nedeniyle deprem mahalleleri önemli bir risk altında kalmıştır. Kadınlar ve çocuklar için koruma riskleri, büyük ölçekli yerinden edilme, kesintiye uğrayan geçim kaynakları, azalan gelirler gibi konularda, TKDF için hızlı değerlendirmeler gerekiyor. Yeni yerleşim için hedeflenen bölgeler, iş kaybı, ekonomik yetersizlik nedeniyle gıda güvenliğinin istikrarsız olması ve yüksek yaşam maliyeti riskleri bulunuyor. Bunlar, kadın ve kız çocukları için daha fazla koruma riski yaratıyor. Çünkü bu sorunlar hayatta kalma, seks, çocuk işçiliği ve erken, zorla evlilikler gibi olumsuz başa çıkma mekanizmalarıyla uyumlu sorunları yaratan etmenler. Barınma imkanlarının yetersizliği, sağlıkları ve güvenlikleri, tatmin edici olmayan koşullar nedeniyle daha fazla tehdit altındadır.

Hijyen ve sanitasyon ihtiyaçlarının mevcudiyeti, kritik anlarda el yıkama uygulamalarının yokluğu, arıtılmamış su, yüksek oranda açıkta dışkılama ve atık bertarafı, binaların hasar görmesi ile insanların düzgün konutlarda yaşayamayacak olmaları bugün önümüzde duran sorunların en acilleri.

CİNSİYETE DAYALI ŞİDDET TEHLİKESİ

Kadın ve çocuklar çatışma ve doğal afetler sonrasındaki cinsiyete dayalı şiddet görüyor. Kadınlar ve kız çocukları, toplumsal cinsiyet eşitsizliği nedeniyle insani krizlerde orantısız bir şekilde kısa-orta vadeli, güvenlik tehdidi altında ve mahremiyetleri tehlikede, dezavantajlı durumda.

Özellikle, toplumsal cinsiyete dayalı şiddet, doğal afetlerden sonra dramatik bir şekilde artıyor. Bu nedenle kadınların acil durum müdahalelerine katılımı ve devam eden insani yardım çalışmaları, çocuklara yönelik şiddete meydan okuyabilir.

Hayatta kalan kadınlar ve kızlar için doğal afetler, cinsiyet eşitsizliği savunmasızlıklarını şekillendirir ve artırır. Afet sonrası dönemde deprem bölgesinde toplumsal cinsiyet perspektifi ve kadınların her alanda aktif ve eşit rol almalarının sağlanması afet yönetimi ve rehabilitasyonu ile ilgili hususlar son derece önemlidir. Bu nedenle, deprem sonrasında depremden etkilenen illerde acil koruma ihtiyacına cevap verebilmek için TKDF, 10 adet statik kadın ve çocuk güvenli alanı Mor Yerleşke kurmaya başladı.

Bu Mor Yerleşkede, jinekolog, pedagog, psikolog, avukat, hemşire ile rehabilitasyon ve hukuki konularda destek olmaya çalışacak. 12 ay süreli bu çalışmanın, yeni durumlarla devam etmesi planlanıyor."

Turuncu Dernek

erkeklerin algısını değiştirecek

İZMİR Ticaret Borsası Yönetim Kurulu Başkanı Işınsoy Kestelli önderliğinde 2018 yılında kurulan Turuncu Dernek, cinsiyet temelli ayrımcılığa uğrayan kadın, çocuk başta olmak üzere herkes için hak savunuculuğu yapıyor. Bu amaçla çıktığı yolda, cinsiyet temelli şiddetin önlenmesi için toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak adına bireysel çabalar ile kurumsal algıyı da güçlendirmenin gerekliliğine inanıyor. Özellikle kadına yönelik şiddetle mücadele de kadının güçlenmesi ve toplumda cinsiyet eşitliği algılarının dönüştürülmesi için çeşitli projeler yürütüyor.

AB DESTEKLİ ÇALIŞMALAR

Turuncu Dernek Başkanı Işınsoy Kestelli, bugüne kadar yürüttükleri çalışmalar hakkında bilgi verdi: "Avrupa Birliği tarafından desteklenen ve Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği alt hibe programı dahilinde, Çiğli Belediyesi'nde toplumsal cinsiyet eşitliğinin yaygınlaşması için karar alıcılar ve çalışanlara farklı başlıklarda olmak üzere eğitimler düzenleyerek, cinsiyete duyarlı veri toplanması için çalışmalar yürüttük."

Yürüttüğümüz proje sonrasında kurum içi algıyı sürekli kılabilmek adına eğitici eğitimi düzenledik. Amerika Büyükelçiliği desteği ile özellikle avukat, rehber ve psikolojik danışman, psikolog sosyal hizmet uzmanlarını içeren meslek elemanları ile kapsamlı bir toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi ve her meslek grubuna

ayrı ayrı LGBT+ bireylerin hakları eğitimlerini düzenledik. Yaşar Üniversitesi- İzBB Fikrimiz birimi ile özellikle medyada kullanılan dilin eşitlikçi olması adına iletişim fakültesi öğrencileri ile çalıştık. Turuncu Dernek, İzBB, Çiğli Belediyesi, Balçova Belediyesi'nin hazırladığı yerel eşitlik eylem planı danışma kurulunda." Kestelli, "Hiç şüphesiz ki İstanbul Sözleşmesi, toplumsal cinsiyet eşitliği için yıllardır verilen mücadelenin somut bir meyvesi idi. Sözleşmenin aniden iptali elbette üzücü ancak sözleşme doğrultusunda hazırlanan 6284 sayılı kanun hala yürürlükte. Bu sebeple bir taraftan sözleşmenin yeniden yürürlüğe konması için mücadele ederken, bir taraftan da 6284 sayılı kanunun uygulanması için ısrarlı bir

duruş ortaya koymamız gerektiğini düşünüyoruz" dedi. Turuncu Derneği'nin bu ay başlayacak olan çalışması hakkında bilgi veren Kestelli, şunları anlattı: "Bu proje ile Türkiye'de bulunan 10 üniversitede 600 erkek öğrenciye ulaşılıp mevcut algıyı ölçmek üzere bir veri çalışması yapılacak. Proje kapsamında seminerler, atölyeler ve ideathon ile eşitlik algısının pekiştirilmesi sağlanacak. İzmir genelinde çocuk yaşta erken ve zorla evliliklerin önüne geçebilmek adına sosyo-ekonomik olarak zor durumda olan bölgelerde çalışmalar yapacağız. Çocuklarda toplumsal cinsiyet eşitliğinin yaygınlaştırılması için sanat, spor aktivitelerinden faydalanmak için çalışmalar yapıyoruz."

Ünlütürk: "TÜSİAD'ın hedefi her alanda eşitlik"

TÜRK Sanayici ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD) Sosyal Politikalar Yuvarlak Masası Başkanı Elvan Ünlütürk, yaşanan deprem felaketi nedeniyle derin üzüntü yaşadıklarını söyleyerek, toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı kriz yönetim stratejilerine öncelik verilmesi gerektiğini vurguladı. Ünlütürk, TÜSİAD olarak afet bölgesinde şiddet riskine karşı güvenliğin yanı sıra barınma, sağlık, eğitim gibi tüm alanlarda kadınların

ihtiyaçlarının ele alınmasının önemini ifade etti. Ünlütürk şöyle devam etti:

"Toplumsal cinsiyet eşitliği insan hakları, demokratik gelişmişlik ve sürdürülebilir kalkınma için vazgeçilmezdir. Tüm kamu, özel sektör ve STK karar noktalarında

kadınların eşit temsili hedeflemeliyiz. Kadına yönelik erkek şiddetini tavizsiz şekilde ortadan kaldırmak için İstanbul Sözleşmesi başta olmak üzere tüm mekanizmaları harekete geçirerek mücadeleye devam etmeliyiz. Cumhuriyetin ikinci yüzyılında hedefimiz; her alanda kadın-erkek eşitliğini başarmak olmalıdır."

TÜSİAD

TÜSİAD Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışmaları

TÜSİAD toplumsal cinsiyet eşitliği ile ilgili 20 yılı aşkın süredir birçok araştırma, etkinlik ve proje gerçekleştirmiş ve bu amaçla çeşitli kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapmıştır. 20 Mart 2023'te bir konferans çalışmasını ayrıca planlayan TÜSİAD'ın 2017-2022 döneminde odaklandığı çalışmalar özetle şöyledir:

● Kadına karşı şiddetin önlenmesi konusunda Sabancı Üniversitesi Kurumsal Yönetim Forumu tarafından başlatılan ve UNFPA ile Sabancı Vakfı işbirliğiyle yürütülen "İş Dünyası Aile İçerisinde Karşı Şiddet Projesi"ne TÜSİAD tarafından 2015'ten bu yana destek; <https://badv.sabanciuniv.edu/>

● TÜSİAD, TÜRKONFED ve UN Women İşbirliği ile "COVID-19'un Kadın Çalışanlar Açısından Etkileri" Araştırması;

<https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/10659-covid-19-salginininkadin-calisanlar-acisindan-etkileri-arastirmasi>

● "Yeni Bir Anlayışla Geleceği İnşa: İnsan, Bilim, Kurumlar" raporu; <https://www.gelecegiinsa.org/>

● İş-aile yaşamının uyumlaştırılması kapsamında kurumsal çocuk bakım ve eğitim hizmetlerinin (kreşlerin) yaygınlaştırılması konusunda TÜSİAD, AÇEV ve PwC işbirliğiyle rapor ve savunu çalışmaları;

<https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/10255-is-ve-ozel-yasamdengesi-yolunda-cocuk-bakim-ve-egitim-kurumlarinin-yayginlastirilmasi>

● TÜSİAD "İletişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

Rehberi" yayınlanması ve Reklamverenler Derneği, Reklamcılar Derneği, Reklamcılık Vakfı, Türkiye Halka İlişkiler Derneği, İletişim Danışmanlığı Şirketleri Derneği ve Kurumsal İletişimciler Derneği ile yaygınlaştırılması;

<https://tusiad.org/tr/yayinlar/raporlar/item/9975-iletisimde-toplumsal-cinsiyet-esitligi-rehberi>

● TÜSİAD "TV Dizilerinde Toplumsal Cinsiyet Eşitliği" projesi ve Senarist-Bir, Oyuncular Sendikası, Reklamverenler Derneği, Televizyon ve Sinema Filmi Yapımcıları Birliği ve yönetmenlerin katılımıyla atölye çalışmaları;

<https://tusiad.org/tr/tum/item/9944-diziler-icin-toplumsal-cinsiyet-esitligikelleri-belirlendi-sira-uygulamada>

KADIN KAYNAKÇILAR YETİŞİYOR

İZMİR İş Kadınları Derneği'nin 2020 yılından bu yana başkanlığını yürüten Betül Sezgin, kadınlar ve genç kızların hayatına olumlu katkı yapmak için yaptığı çalışmalar ile biliniyor. Son dönemde İZİKAD'ın fikri ve girişimleri ile Girişimci İş Kadınları Federasyonu'nu (GİFED) kurduklarını anlatan Sezgin, bunun Türkiye'deki ilk girişimci iş kadınları federasyonu olduğunu ve çok önemli projelere imza atacağını ifade ediyor.

Kadınların erkek egemen olduğu birçok iş kolunda çalışması için çalışmalar yürüttüklerini de sözlerine ekleyen Sezgin, "Kaynakçı Kadınlar Proje'miz" var. Bugüne kadar İzmir'de kaynakçı kadın yoktu. Bir firma ile görüştük, firma sahibi; '10 kadını hemen istihdam edebilirim, siz yeter ki kaynakçı kadın yetiştiren bir proje hazırlayın'; dedi. Şimdi kadınların eğitimleri için çalışıyoruz.

GİZOŞ BEBEK PROJESİ

Uzun yıllardır 'Gülence projemiz' ile kız çocuklarına burs verdik. Bu projemizi bir dönüşümle 'Gizoş Bebek Burs Projesi'ne' dönüştürdük. Gizem Erten Geleceğin İş Kadınları Burs Fonu oluşturarak bu fon sayesinde kız çocuklarının okuması için bir kaynak yaratmayı hedefliyoruz. Diffuse Intrinsic Pontine Glioma (DIPG) adı verilen, 3-9 yaş arası çocuklarda görülen, tedavisi

Betül Sezgin

olmayan bir beyin tümörü hastalığına yenik düşen Gizem Erten adına oluşturulan bu burs ile kız çocuklarının eğitimine katkı sağlayacağız" ifadelerini kullandı.

İstihdam Projesi

İZMİR Valiliği'nin koordinasyonunda, İzmir Ekonomi Üniversitesi (İEÜ) ile Ege İş Kadınları Derneği'nin (EGİKAD) desteğiyle hayata geçen dezavantajlı bölgelerdeki kadınların istihdam olanaklarını artırmak hedefiyle İzmir'de başlatılan 'MİRA' projesi, ülkemizde 60 kişiye ulaştıktan sonra İngiltere, Portekiz ve Romanya'dan kadınlara da umut oldu. Proje, Avrupa Komisyonu'nun 'Erasmus+ Programı Yaratıcılık İçin Stratejik Ortaklıklar-İnovasyon Faaliyeti' kapsamında Türkiye Ulusal Ajansı'na sunulan projeler arasında, Avrupa Birliği tarafından 136 bin euro (2.7 milyon lira) bütçe almaya hak kazandı. EGİKAD Yönetim Kurulu Başkanı Şahika Aşkın, kadınları destekleyen projelerin içinde yer almayı her daim temel öncelik olarak gördüklerini belirterek, "Kadınlarımızın iş hayatında daha fazla yer bulması, toplumsal gelişimimiz için de çok önemli. Bu konuda şimdiye kadar olduğu gibi üzerimize düşen ne varsa yapmaya hazırız. İzmir'de çok güzel bir uyum, güç birliği oluşturduk. Türkiye'ye örnek olabilecek bir model geliştirdik. Bu sinerjiyi sürdürerek daha fazla kadınıma ulaşmak, onların hayatlarına dokunmak istiyoruz. Ne kadar kadınıma ulaşırsak o kadar iyi. Çok önemli bir projenin parçası olduğumuzun bilincindeyiz. Bu konuda çalışmalarımızı kararlılıkla sürdüreceğiz" dedi.

Kadın Hakkı İhlallerine Karşı Mücadele Veren STK'LAR

MOR ÇATI KADIN SİĞİNAĞI VAKFI

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı, şiddetle yüz yüze olan kadınlarla dayanışmayı sürdürmek, aile içindeki şiddete karşı mücadeleyi yaygınlaştırmak amacıyla kurulmuştur.

www.morcati.org.tr

KADIN ADAYLARI DESTEKLEME DERNEĞİ

KA.DER, kadınların ve erkeklerin her alanda eşit olarak temsil edilmelerini savunan bir kadın örgütüdür. Toplumu ve bireyleri ilgilendiren kararların alındığı, seçim ve atama ile oluşan tüm karar organlarında kadın erkek eşitliğini demokrasinin bir gereği olarak kabul eder.

www.ka-der.org.tr

KADININ İNSAN HAKLARI-YENİ ÇÖZÜMLER DERNEĞİ

Türkiye'de ve uluslararası düzeyde kadının insan haklarını, eşitliği ve ayrımcılığın ortadan kaldırılmasını savunan bağımsız bir kadın sivil toplum örgütüdür. KİH-YÇ, hem ulusal hem de uluslararası düzeylerde, kadınların demokratik, eşitlikçi ve barışçı bir toplum düzeninin kurulması ve korunması sürecine özgür bireyler ve eşit yurttaşlar olarak etkin ve yaygın katılımını desteklemektedir.

www.kadinininsanhaklari.org

KADIN CİNAYETLERİNİ DURDURACAĞIZ PLATFORMU

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu, kadın cinayetlerini durdurmak ve kadınların şiddetten korunmasını sağlamak için çalışan 1bir platformdur. Başta yaşam hakkı olmak üzere her tür kadın hakkı ihlaline karşı mücadele etmektedir.

www.kadincinayetleriniurduracagiz.net

KADIN EMEĞİNİ DEĞERLENDİRME VAKFI

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV), 1986 yılında kadınların ekonomik durumlarını ve yaşam kalitelerini iyileştirmek amacıyla kurulmuştur. Kadınların bireysel ve toplumsal yaşamlarını iyileştirme çabalarını desteklemek, temel ihtiyaçları etrafında organize olarak kapasitelerini geliştirebilecekleri platformlar yaratmak ve çocukların erken çocuk eğitimi olanaklarından yararlanabilmelerini sağlamak üzere faaliyetlerini yürütür.

www.kedv.org.tr

KADINLARLA DAYANIŞMA VAKFI

Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV), 1986 yılında kadınların ekonomik durumlarını ve yaşam kalitelerini iyileştirmek amacıyla kurulmuştur. Kadınların bireysel ve toplumsal yaşamlarını iyileştirme çabalarını desteklemek, temel ihtiyaçları etrafında organize olarak kapasitelerini geliştirebilecekleri platformlar yaratmak ve çocukların erken çocuk eğitimi olanaklarından yararlanabilmelerini sağlamak üzere faaliyetlerini yürütür.

www.kedv.org.tr

This project is financed by the European Union
Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

Güçlü Gazeteci Özgür Medya Projesi

Projenin Genel Amacı

“Türkiye’de basın özgürlüğü ve bilgi edinme hakkı için elverişli ortamın geliştirilmesi.”

Projenin Özel Hedefi

“Daha güçlü bir savunuculuk, güçlü gazeteciler ve medya özgürlüğü için güçlü bir dayanışma.”

Bu proje ile TGS (Türkiye Gazeteciler Sendikası) ve İGC (İzmir Gazeteciler Cemiyeti), gazetecileri mesleki becerilerini geliştirmelerine, hakları konusunda farkındalık yaratmaya ve aralarındaki dayanışmayı güçlendirmeye destek vererek medya özgürlüğüne yönelik küçülme alanını ele almayı amaçlamaktadır. Proje 2025 yılına kadar devam edecektir.

Proje kapsamında Gazeteciler ile dayanışmayı güçlendirmek ve demokratik toplum olmanın temeli olan basın özgürlüğü faaliyetlerinin desteklenmesinin yanı sıra Gazetecilere yönelik meslek eğitimi, dil atölyeleri, meslek hakları atölyeleri ve işgücü piyasasına tekrar entegrasyonlarını kolaylaştırmak için İGC ve TGS Basın Akademileri kuruldu. Basın Akademileri sektör dışında kalanlara ve mesleğini sürdürenlere yönelik işgücü piyasasının ihtiyaçlarına uygun eğitimler düzenlenmektedir. Telif Desteği kapsamında serbest ve/veya işsiz gazetecilerin geliştirdikleri içerikler (makale, röportaj, video vb) Yayın Kurulu tarafından değerlendirilmekte ve gerektiğinde mentor desteği verilmektedir. Belirlenen kriterleri karşılayan içerikler için telif ücreti ödenmekte ve yayınlanmaktadır.

Proje Hedefleri ve Faaliyetler

1. Risk altında olan gazetecilerin korunması ve basın özgürlüğü için dayanışmanın artması Gazetecilerin adalete erişimlerinin desteklenmesi:

Mahkeme İzemeleri,
Adalete erişimin aktif olarak güçlendirilmesi için yasal destek,
Cezaevi Ziyaretleri, İzleme Raporları

Kamuoyu farkındalığı ve dayanışma girişimleri:
Özgür Yayın ve Özgür Basın Kampanyaları,
Uluslararası Lobi ve Savunuculuk Faaliyetleri,
Diğer İllerde Paydaş Toplantıları

2. Gazetecilerin istihdama ve sektörde korunmalarına yönelik desteklerin verilmesi

TGS ve İGC Basın Akademileri:
Çalışma alanları, Stüdyolar, Eğitim alanları

**Gazetecilerin Mesleki Yeterliliklerinin ve
Mesleki Haklar Konusunda Kapasitelerinin Artırılması:**

Mesleki Eğitimler,
Yabancı Dil Eğitimleri,
Psikolog Desteği,
Telif Desteği,
TGS Yardım Hattı ve Mesleki Haklar için Doğrudan Yardım Kampanyaları

